

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 10 Νοεμβρίου 2022
(OR. en)

13828/22

ECOFIN 1066
UEM 295

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	10 Νοεμβρίου 2022
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2022) 583 final
Θέμα:	ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ Ανακοίνωση σχετικά με τις κατευθύνσεις για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2022) 583 final.

συνημμ.: COM(2022) 583 final

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 9.11.2022
COM(2022) 583 final

**ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ, ΤΟ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ**

**Ανακοίνωση σχετικά με τις κατευθύνσεις για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου
οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ**

1. Εισαγωγή

Τον Οκτώβριο του 2021, η Επιτροπή ξεκίνησε εκ νέου τη δημόσια συζήτηση για την επανεξέταση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ, καλώντας τα άλλα θεσμικά όργανα και όλους τους κύριους ενδιαφερόμενους φορείς να συμμετάσχουν. Μέσω διαφόρων φόρουμ, καθώς και στο πλαίσιο ειδικών για το θέμα αυτό συνεδριάσεων, εργαστηρίων και διαδικτυακής έρευνας, οι πολίτες και ένα ευρύ φάσμα συμμετεχόντων, συμπεριλαμβανομένων των εθνικών κυβερνήσεων, των κοινοβουλίων, των κοινωνικών εταίρων, της ακαδημαϊκής κοινότητας και άλλων θεσμικών οργάνων της ΕΕ, συζήτησαν πώς οι σημερινές και οι μελλοντικές οικονομικές προκλήσεις απαιτούν μεταρρυθμίσεις του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ ⁽¹⁾. Οι συζητήσεις στο Συμβούλιο (ECOFIN), στην Ευρωομάδα, στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή και στην Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής έδωσαν στα κράτη μέλη την ευκαιρία να προβληματιστούν και να εκφράσουν τις απόψεις τους σχετικά με τους βασικούς στόχους του πλαισίου διακυβέρνησης, τη λειτουργία του και τις νέες προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν.

Είναι πλέον καιρός να περάσουμε από τη συζήτηση στη λήψη αποφάσεων. Στην παρούσα ανακοίνωση περιγράφονται οι κατευθύνσεις της Επιτροπής για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης ενώ εξετάζονται τα βασικά οικονομικά ζητήματα και ζητήματα πολιτικής που θα διαμορφώσουν τον συντονισμό και την εποπτεία της οικονομικής πολιτικής της ΕΕ για την επόμενη δεκαετία. Λαμβάνοντας υπόψη τις βασικές ανησυχίες σχετικά με το ισχύον πλαίσιο, οι εν λόγω κατευθύνσεις αποσκοπούν στην ενίσχυση της βιωσιμότητας του χρέους και στην προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης σε όλα τα κράτη μέλη (βλ. σχήμα 1), επομένως «ας ανακαλύψουμε εκ νέου το πνεύμα του Μάαστριχτ — η σταθερότητα και η ανάπτυξη μπορούν να συμβαδίζουν», όπως ανέφερε η πρόεδρος Von der Leyen στην ομιλία της για την κατάσταση της Ένωσης ⁽²⁾. Οι συνετές δημοσιονομικές στρατηγικές και οι επενδύσεις και οι μεταρρυθμίσεις που ενισχύουν τη βιώσιμη ανάπτυξη είναι τόσο απαραίτητες όσο και αμοιβαία ενισχυόμενες για τη διασφάλιση της δημοσιονομικής βιωσιμότητας και τη διευκόλυνση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης προς μια ανθεκτική οικονομία. Το μεταρρυθμισμένο πλαίσιο θα πρέπει να αντιμετωπίσει τις κυρίαρχες προκλήσεις και να συμβάλει στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας της Ευρώπης, διατηρώντας στρατηγικές επενδύσεις για τα επόμενα έτη και μειώνοντας τους υψηλούς δείκτες δημόσιου χρέους με ρεαλιστικό, σταδιακό και σταθερό τρόπο. Η βελτίωση της ανάληψης ευθύνης σε εθνικό επίπεδο, η απλούστευση του πλαισίου και η στροφή προς μεγαλύτερη μεσοπρόθεσμη εστίαση, σε συνδυασμό με ισχυρότερη και συνεκτικότερη επιβολή της νομοθεσίας, αποτελούν βασικά στοιχεία των κατευθύνσεων της Επιτροπής.

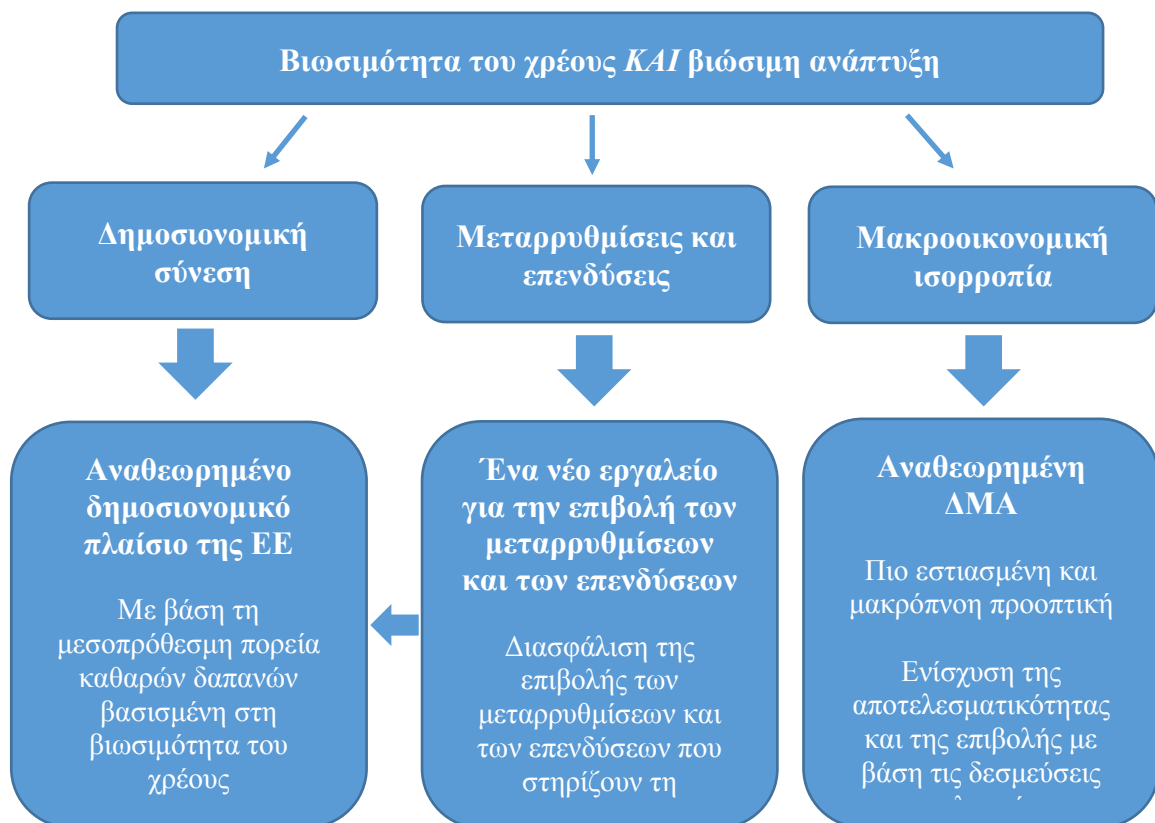
⁽¹⁾ Τον Μάρτιο του 2022 η Επιτροπή δημοσίευσε συνοπτική έκθεση των απαντήσεων που δόθηκαν στη διαδικτυακή έρευνα. Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), «[Online public consultation on the review of the EU economic governance framework: summary of responses](#)» (Διαδικτυακή δημόσια διαβούλευση για την επανεξέταση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ), [SWD(2022) 104 final της 28ης Μαρτίου 2022].

⁽²⁾ [Ομιλία για την κατάσταση της Ένωσης](#) της προέδρου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, 14 Σεπτεμβρίου 2022.

Στόχος της μεταρρύθμισης είναι η διευκόλυνση της αποτελεσματικής οικονομικής εποπτείας, η οποία βασίζεται σε ένα κοινό πλαίσιο που διασφαλίζει την ίση μεταχείριση και τον πολυμερή συντονισμό πολιτικής. Το πλαίσιο θα πρέπει να είναι ανθεκτικό στις μεταβαλλόμενες οικονομικές συνθήκες και στην αβεβαιότητα, που απαιτούν ένα σταθερό και προβλέψιμο εγχειρίδιο κανόνων και ρήτρες διαφυγής για εξαιρετικές περιστάσεις. Θα πρέπει επίσης να επιδιώξει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση βάσει της οποίας τα εργαλεία εποπτείας θα αλληλοσυμπληρώνονται, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Η αποτελεσματική πρόληψη και διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών θα απαιτήσει καλύτερο εντοπισμό των αναδυόμενων κινδύνων και διατήρηση της δυναμικής των μεταρρυθμίσεων, δίνοντας παράλληλα μεγαλύτερη έμφαση στις εξελίξεις στην ΕΕ και στη ζώνη του ευρώ, καθώς και στην εφαρμογή της πολιτικής. Αυτές οι κατευθύνσεις θα τροφοδοτήσουν την περαιτέρω συζήτηση, ιδίως στο πλαίσιο του Συμβουλίου και με το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με σκοπό την επίτευξη ευρείας συναίνεσης σχετικά με τον μελλοντικό σχεδιασμό του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης.

Η ανακοίνωση έχει ως εξής. Στο τμήμα 2 υπενθυμίζεται η ανάγκη για ένα αποτελεσματικό πλαίσιο διακυβέρνησης, το οποίο θα ενσωματώνει τις δημοσιονομικές, μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές διαστάσεις, για να αντιμετωπιστούν οι προκλήσεις που επικρατούν σήμερα και στο άμεσο μέλλον. Σ' αυτό το πλαίσιο, τα βασικά στοιχεία των μεταρρυθμιστικών κατευθύνσεων της Επιτροπής παρουσιάζονται στο τμήμα 3. Στο τμήμα 4 αναπτύσσονται αυτά τα βασικά στοιχεία με περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με τις πρακτικές πτυχές των προτεινόμενων μεταρρυθμίσεων στη δημοσιονομική και μακροοικονομική εποπτεία. Στο τμήμα 5 παρουσιάζονται τα επόμενα βήματα και τα συμπεράσματα.

Σχήμα 1: Μια νέα αρχιτεκτονική διακυβέρνησης

2. Η ανάγκη για αποτελεσματικό πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης

2.1 Προς ένα πλαίσιο που καθοδηγεί τα κράτη μέλη κατά την αντιμετώπιση των προκλήσεων που έχουν εντοπιστεί και των κοινών προτεραιοτήτων πολιτικής

Το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ έχει παράσχει καθοδήγηση στα κράτη μέλη για την επίτευξη των στόχων τους σχετικά με την οικονομική και δημοσιονομική τους πολιτική. Μετά τη Συνθήκη του Μάαστριχτ του 1992, το πλαίσιο έχει συμβάλει στην επίτευξη μακροοικονομικής σύγκλισης, στη διασφάλιση υγιών δημόσιων οικονομικών και στην αντιμετώπιση μακροοικονομικών ανισορροπιών. Μαζί με την κοινή νομισματική πολιτική και το κοινό νόμισμα στη ζώνη του ευρώ, το πλαίσιο έχει δημιουργήσει

προϋποθέσεις οικονομικής σταθερότητας, βιώσιμης οικονομικής ανάπτυξης και υψηλότερης απασχόλησης για τους πολίτες της ΕΕ.

Το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ έχει εξελιχθεί με την πάροδο του χρόνου. Οι μεταρρυθμίσεις πραγματοποιήθηκαν γενικά ως αντίδραση στις αδυναμίες του πλαισίου που ήρθαν στο φως κυρίως σε περιόδους οικονομικής κρίσης. Ειδικότερα, οι δέσμες νομοθετικών μέτρων που είναι γνωστές ως *εξάπτυχο* και *δίπτυχο* ανταποκρίθηκαν στα διδάγματα από την παγκόσμια χρηματοπιστωτική κρίση και την κρίση δημόσιου χρέους στη ζώνη του ευρώ, με την αναμόρφωση της δημοσιονομικής εποπτείας, την ενδυνάμωση των εθνικών δημοσιονομικών πλαισίων, την ενίσχυση του δημοσιονομικού συντονισμού στη ζώνη του ευρώ και τη διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής της οικονομικής εποπτείας ώστε να συμπεριλάβει τις μακροοικονομικές ανισορροπίες ⁽³⁾.

Ενώ το πλαίσιο κάλυψε τα κενά εποπτείας και κατέστη πιο προσαρμόσιμο στις οικονομικές συνθήκες, έχει επίσης καταστεί πιο περίπλοκο, ενώ δεν άντεξαν όλα τα μέσα και οι διαδικασίες στη δοκιμασία του χρόνου. Στην ανακοίνωση του Φεβρουαρίου 2020 σχετικά με την επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης και τον επακόλουθο δημόσιο διάλογο (βλ. παράρτημα 1) επισημάνθηκε η μέτρια επιτυχία του πλαισίου δημοσιονομικής εποπτείας και η αυξανόμενη ανομοιογένεια των δημοσιονομικών θέσεων μεταξύ των κρατών μελών. Το πλαίσιο δεν διαφοροποιήθηκε επαρκώς μεταξύ των κρατών μελών παρά τις διαφορετικές δημοσιονομικές θέσεις, τους κινδύνους βιωσιμότητας και άλλα τρωτά σημεία. Οι εθνικές δημοσιονομικές πολιτικές συχνά παρέμειναν φιλοκυκλικές και τα κράτη μέλη δεν χρησιμοποίησαν περιόδους ευνοϊκής οικονομικής συγκυρίας για να δημιουργήσουν δημοσιονομικά αποθέματα ασφαλείας. Η ικανότητα καθοδήγησης του δημοσιονομικού προσανατολισμού της ζώνης του ευρώ παρεμποδίστηκε από την έλλειψη συνετών πολιτικών σε περιόδους ευνοϊκής οικονομικής συγκυρίας και παρέμεινε περιορισμένη ελλείπει κεντρικής δημοσιονομικής ικανότητας με χαρακτηριστικά σταθεροποίησης. Η σύνθεση των δημόσιων οικονομικών δεν κατέστη περισσότερο φιλική προς την ανάπτυξη και οι εθνικές κυβερνήσεις δεν έδωσαν προτεραιότητα στις δαπάνες που ενισχύουν την ανάπτυξη καθώς και την οικονομική και κοινωνική ανθεκτικότητα. Οι δημοσιονομικοί κανόνες της ΕΕ έγιναν περίπλοκοι, με πολλούς δείκτες και εξάρτηση από μη παρατηρήσιμες μεταβλητές, υπονομεύοντας τη διαφάνεια και εμποδίζοντας την ανάληψη ευθύνης και την προβλεψιμότητα. Παρά τις βελτιώσεις στα εθνικά δημοσιονομικά πλαίσια, η αποτελεσματικότητά τους διέφερε σημαντικά μεταξύ των κρατών μελών. Όσον αφορά την εποπτεία των μακροοικονομικών ανισορροπιών, το πλαίσιο ήταν επιτυχές όσον αφορά την ευαισθητοποίηση σχετικά με τους ευρύτερους κινδύνους για τη μακροοικονομική σταθερότητα, αλλά δεν απέφερε επαρκή μέτρα πολιτικής. Η διαδικασία υπερβολικών ανισορροπιών (ΔΥΑ) δεν ενεργοποιήθηκε ποτέ. Μετά τη θέσπιση της διαδικασίας μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΔΜΑ), η Ένωση σημείωσε μεγαλύτερη επιτυχία όσον

⁽³⁾ Πλήρης περιγραφή των μεταρρυθμίσεων του *εξάπτυχου* και του *δίπτυχου* παρουσιάζεται στο πλαίσιο 1 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2020), «[Επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης](#)», [COM(2020) 55 final της 5ης Φεβρουαρίου 2020]. Πλήρης κατάλογος του υποκείμενου παράγωγου δικαίου παρατίθεται στην υποσημείωση 1 (σελίδα 1) του εγγράφου εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής που συνοδεύει την εν λόγω ανακοίνωση [Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2020), «[Επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης](#)», SWD(2020) 210 final της 5ης Φεβρουαρίου 2020].

αφορά τη μείωση των ελλειμμάτων του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών σε σύγκριση με τη μείωση των επίμονων και μεγάλων πλεονασμάτων του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών. Η εποπτεία δεν δοκιμάστηκε όσον αφορά την πρόληψη της συσσώρευσης νέων τρωτών σημείων και κινδύνων και την προώθηση των κατάλληλων προληπτικών δράσεων πολιτικής. Οι δεσμοί μεταξύ των διαφόρων αξόνων εποπτείας δεν αξιοποιούνταν πάντοτε πλήρως.

2.2 Διδάγματα από τις πρόσφατες κρίσεις

Τα διδάγματα από την πολιτική απόκριση στους πρόσφατους οικονομικούς κλυδωνισμούς, ιδίως στην κρίση λόγω της νόσου COVID-19, έχουν επιπτώσεις στην επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης. Τον Μάρτιο του 2020 ενεργοποιήθηκε η γενική ρήτρα διαφυγής του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης (ΣΣΑ). Αυτό επέτρεψε στα κράτη μέλη να αντιδράσουν στην κρίση λόγω της νόσου COVID-19 παρέχοντας σημαντική δημοσιονομική στήριξη στις οικονομίες τους, αποκλίνοντας προσωρινά από τις δημοσιονομικές απαιτήσεις του ΣΣΑ ⁽⁴⁾. Αυτή η ισχυρή αντικυκλική αντίδραση, σε συνδυασμό με νέα μέτρα και μέσα σε επίπεδο ΕΕ, καθώς και κοινωνικά δίκτυα ασφάλειας και συστήματα υγείας σε εθνικό επίπεδο, αποδείχθηκε ιδιαίτερα αποτελεσματική για τον μετριασμό της οικονομικής και κοινωνικής ζημίας που προκάλεσε η κρίση. Τα διδάγματα από την επιτυχή πολιτική απόκριση της ΕΕ στην κρίση, συμπεριλαμβανομένης της θετικής αλληλεπίδρασης μεταξύ μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στο πλαίσιο του Μηχανισμού Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), υπήρξαν επίσης χρήσιμα για την επανεξέταση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης. Ταυτόχρονα, η κρίση οδήγησε σε σημαντική αύξηση των δεικτών χρέους του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, υπογραμμίζοντας τη σημασία της μείωσης των δεικτών χρέους σε συνετά επίπεδα με σταδιακό, σταθερό και φιλικό προς την ανάπτυξη τρόπο. Η δημοσιονομική σύνεση σε περιόδους σταθερής ανάπτυξης συμβάλλει στη δημιουργία δημοσιονομικών αποθεμάτων ασφαλείας που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι κυβερνήσεις για την παροχή αντικυκλικής δημοσιονομικής στήριξης σε περιόδους κρίσης, όταν η δημοσιονομική πολιτική κατά διακριτική ευχέρεια μπορεί να είναι ιδιαίτερα αποτελεσματική. Οι επενδύσεις στην ετοιμότητα και την ανθεκτικότητα μπορούν επίσης να μειώσουν τις δυσμενείς οικονομικές επιπτώσεις των κρίσεων. Επιπλέον, η εμπειρία πριν και κατά τη διάρκεια της κρίσης επιβεβαίωσε τις δυσκολίες που συνδέονται με τον σχεδιασμό συστάσεων πολιτικής βάσει μη παρατηρήσιμων δεικτών που υπόκεινται σε συχνές αναθεωρήσεις (όπως το «παραγωγικό κενό» και το «διαρθρωτικό ισοζύγιο»).

Η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση, η ανάγκη διασφάλισης της ενεργειακής ασφάλειας, καθώς και της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας⁽⁵⁾, και η ανάπτυξη αμυντικών ικανοτήτων θα απαιτήσουν σταθερά υψηλά επίπεδα επενδύσεων

⁽⁴⁾ Μια πιο εμπεριστατωμένη συζήτηση σχετικά με την αντιμετώπιση της κρίσης λόγω της νόσου COVID-19 και τις επιπτώσεις της εν λόγω κρίσης στην επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης παρέχεται στο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2021), [«Η οικονομία της ΕΕ μετά την COVID-19: επιπτώσεις για την οικονομική διακυβέρνηση»](#) [COM(2021) 662 final της 19ης Οκτωβρίου 2021].

⁽⁵⁾ Κατευθυντήριες γραμμές για τα κράτη μέλη σχετικά με τον βέλτιστο τρόπο διενέργειας εκτιμήσεων των διανεμητικών επιπτώσεων των νέων πολιτικών, οι οποίες είναι σημαντικές προκειμένου να αποφευχθεί η επιδείνωση των υφιστάμενων ανισοτήτων, παρέχονται στο έγγραφο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (2022) [«Βελτίωση της εκτίμησης των διανεμητικών επιπτώσεων των πολιτικών των κρατών μελών»](#) [COM(2022) 494 final της 23ης Σεπτεμβρίου 2022].

κατά τα επόμενα έτη. Η κρίση λόγω της νόσου COVID-19 και η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία κατέστησαν επίσης προφανείς και επείγουσες αυτές τις κοινές προτεραιότητες. Θα απαιτηθούν υψηλά επίπεδα επενδύσεων για την επίτευξη δίκαιης διττής μετάβασης (πράσινης και ψηφιακής), την αύξηση της κοινωνικής και οικονομικής ανθεκτικότητας (μεταξύ άλλων μέσω της αναβάθμισης δεξιοτήτων και της επανειδίκευσης), την αύξηση της εδαφικής συνοχής, τη μείωση των ενεργειακών εξαρτήσεων και την αύξηση των αμυντικών ικανοτήτων, τόσο σε εθνικό επίπεδο όσο και για τη στήριξη των κοινών προτεραιοτήτων της Ευρώπης. Στο πλαίσιο των περιορισμένων δυνατοτήτων του, ο προϋπολογισμός της ΕΕ έχει στηρίξει αυτές τις προσπάθειες, δεδομένου ότι η διττή μετάβαση, η ανθεκτικότητα, η ενεργειακή ασφάλεια και η άμυνα είναι κοινοί στόχοι για όλα τα κράτη μέλη και καθίστανται ακόμη πιο επιτακτικοί λόγω της τρέχουσας κρίσης. Αυτοί οι στόχοι απαιτούν επενδύσεις από τις επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά, αλλά και υψηλότερες δημόσιες επενδύσεις που θα στηρίζονται στην καλή σύνθεση και ποιότητα των δημόσιων οικονομικών. Οι εν λόγω πολιτικές τονώνουν τη δυνητική ανάπτυξη, ενισχύουν την ανθεκτικότητα και συμβάλλουν στην αντιμετώπιση των αρνητικών κλυδωνισμών του πολέμου. Τέλος, αντικατοπτρίζουν τις στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ και υποστηρίζονται από κοινά προγράμματα που χρηματοδοτούνται από την ΕΕ, όπως η χρηματοδότηση του ΜΑΑ που παρέχεται έως το 2026 και η χρηματοδότηση της πολιτικής συνοχής.

Ο αποτελεσματικός συντονισμός των πολιτικών είναι ζωτικής σημασίας για την αντιμετώπιση κρίσεων. Η πολιτική απόκριση στην κρίση λόγω της νόσου COVID-19, η ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και η επακόλουθη ενεργειακή κρίση έχουν αναδείξει την αξία του ισχυρού συντονισμού πολιτικής, μεταξύ άλλων ανάμεσα στα διάφορα εργαλεία πολιτικής και χρηματοδότησης, καθώς και ανάμεσα στο ενωσιακό και το εθνικό επίπεδο. Η ενεργοποίηση της γενικής ρήτρας διαφυγής διευκόλυνε τις εθνικές δημοσιονομικές αποκρίσεις. Η αλληλεπίδραση μεταξύ δημοσιονομικής και νομισματικής πολιτικής είχε και εξακολουθεί να έχει καίρια σημασία για την αποτελεσματική μακροοικονομική απόκριση στην κρίση. Η νομισματική πολιτική δημιούργησε τις συνθήκες για την ανάληψη των αναγκαίων εθνικών δημοσιονομικών πολιτικών οι οποίες, με τη σειρά τους, συνέβαλαν στην άμβλυνση των επιπτώσεων στην οικονομική ανάπτυξη και την κοινωνική συνοχή. Ορισμένες συνθήκες του πλαισίου, όπως οι κανονισμοί προληπτικής εποπτείας των χρηματοπιστωτικών αγορών και το πλαίσιο της ΕΕ για τις κρατικές ενισχύσεις, προσαρμόστηκαν προσωρινά. Εφαρμόστηκαν πλήρως οι δυνατότητες ευελιξίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων στο πλαίσιο του προϋπολογισμού της ΕΕ. Συνέβαλαν επίσης νέα εργαλεία σε επίπεδο ΕΕ, ιδίως η προσωρινή στήριξη για τον μετριασμό των κινδύνων ανεργίας σε κατάσταση έκτακτης ανάγκης (SURE), οι πρωτοβουλίες επενδύσεων για την αντιμετώπιση του κορονοϊού (CRII) στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής και του NextGenerationEU, συμπεριλαμβανομένης της Συνδρομής στην Ανάκαμψη για τη Συνοχή και τις Περιοχές της Ευρώπης (REACT-EU) και του ΜΑΑ. Η αποτελεσματική υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων στα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) παρέχει στα κράτη μέλη μοναδική ευκαιρία για την επίτευξη υψηλότερης ανάπτυξης, την αντιμετώπιση των οικονομικών και κοινωνικών τρωτών σημείων, τη βελτίωση της βιωσιμότητας του δημόσιου και του ιδιωτικού χρέους, την ενίσχυση της ανθεκτικότητας και την επιτάχυνση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης, με παράλληλη επίτευξη των στόχων της Ένωσης. Πιο πρόσφατα, ανταποκρινόμενη στην

αποδιοργάνωση της αγοράς ενέργειας που προκλήθηκε από τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία και την εργαλειοποίηση της ενέργειας από τη Ρωσία, η Επιτροπή πρότεινε σειρά μέτρων για την αντιμετώπιση των υψηλών τιμών της ενέργειας και τη διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού. Επίσης η Επιτροπή έχει δρομολογήσει σειρά πρωτοβουλιών, συμπεριλαμβανομένου του σχεδίου REPowerEU, για τον τερματισμό της εξάρτησης από τα ρωσικά ορυκτά καύσιμα, μέσω της διαφοροποίησης του ενεργειακού εφοδιασμού, της εξοικονόμησης ενέργειας και της επιτάχυνσης της πράσινης μετάβασης ⁽⁶⁾.

Το μεταρρυθμισμένο πλαίσιο πρέπει επίσης να βοηθήσει τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις μακροπρόθεσμες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η ΕΕ. Οι μακροπρόθεσμες διαρθρωτικές τάσεις αποτελούν σημαντική πρόκληση για τη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών και τη βιώσιμη ανάπτυξη στα κράτη μέλη της ΕΕ. Αυτές οι τάσεις περιλαμβάνουν τις δημογραφικές προκλήσεις και την κλιματική κρίση, η οποία καθίσταται ολοένα και πιο εμφανής με τη μορφή αυξανόμενης σοβαρότητας και συχνότητας ακραίων καιρικών φαινομένων. Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων θα απαιτήσει από τα κράτη μέλη να αναλάβουν περαιτέρω δράση, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων επενδύσεων για τη διευκόλυνση της πράσινης και της ψηφιακής μετάβασης και πολιτικών που εστιάζουν στη διασφάλιση υγιών δημόσιων οικονομικών, μεταξύ άλλων μέσω της μεταρρύθμισης των συνταξιοδοτικών συστημάτων.

3. Προς ένα απλούστερο και αποτελεσματικότερο πλαίσιο με μεγαλύτερη ανάληψη ευθύνης

Στο παρόν τμήμα παρουσιάζεται το βασικό περίγραμμα των κατευθύνσεων της Επιτροπής για τη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης (βλ. σχήμα 2). Συγκεκριμένα ζητήματα που σχετίζονται με τη θέσπιση και την εφαρμογή του προτεινόμενου μεταρρυθμισμένου πλαισίου εξετάζονται λεπτομερέστερα στο τμήμα 4, στο οποίο εξετάζεται επίσης το πλαίσιο για την προσέγγιση των κρατών μελών της ζώνης του ευρώ που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από δυσκολίες χρηματοπιστωτικής σταθερότητας.

3.1 Αναθεωρημένη αρχιτεκτονική διακυβέρνησης με μεγαλύτερη έμφαση στον μεσοπρόθεσμο ορίζοντα

Οι κατευθύνσεις της Επιτροπής αποσκοπούν στον καθορισμό απλούστερης και ολοκληρωμένης αρχιτεκτονικής για τη μακροοικονομική δημοσιονομική εποπτεία με σκοπό τη διασφάλιση της βιωσιμότητας του χρέους και την προώθηση της βιώσιμης και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξης. Προκειμένου το πλαίσιο να παρουσιάζει συνέπεια σε όλες τις συνιστώσες του και να παρέχει αποτελεσματική οικονομική εποπτεία, είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστούν οι στόχοι κάθε άξονα εποπτείας, να ενσωματωθούν καλύτερα οι μακροοικονομικές και δημοσιονομικές πολιτικές και να προστεθούν μέσα για την παρακολούθηση της προόδου και την επίτευξη νέων στόχων. Επομένως, εκτός από την αναθεώρηση του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ και της ΔΜΑ, ιδίως με την ενσωμάτωση

⁽⁶⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), «[REPowerEU: Κοινή ευρωπαϊκή δράση για πιο προσιτή οικονομικά, εξασφαλισμένη και βιώσιμη ενέργεια](#)» [COM(2022) 108 final της 8ης Μαρτίου 2022].

των δημοσιονομικών, μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών στόχων σε ένα ενιαίο ολιστικό μεσοπρόθεσμο σχέδιο, οι κατευθύνσεις της Επιτροπής επιβάλλουν τη δημιουργία ενός νέου εργαλείου επιβολής της ΕΕ για μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις. Αυτό το εργαλείο θα διασφαλίσει την τήρηση των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων των κρατών μελών που στηρίζουν μια πιο σταδιακή δημοσιονομική προσαρμογή (βλ. τμήμα 4.1).

Οι τιμές αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη για το δημοσιονομικό έλλειμμα και του 60 % του δείκτη χρέους προς το ΑΕΠ παραμένουν αμετάβλητες. Αυτές οι τιμές καθορίζονται σε πρωτόκολλο της Συνθήκης και η επανεξέταση επικεντρώνεται στη διασφάλιση της αποτελεσματικότερης τήρησης των εν λόγω τιμών, ιδίως με την εστίαση σε μια κατάλληλη και αξιόπιστη πορεία μείωσης του χρέους προς το 60 % του ΑΕΠ, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης ευνοεί τη βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη.

Σχήμα 2: Προτεινόμενο αναθεωρημένο δημοσιονομικό πλαίσιο

Ανάληψη ευθύνης σε εθνικό πλαίσιο στο πλαίσιο της ΕΕ	Απλούστευση και εστίαση στους δημοσιονομικούς κινδύνους	Επιβολή
0. Η Επιτροπή παρουσιάζει πορεία προσαρμογής αναφοράς 1. Τα κράτη μέλη προτείνουν μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια 2. Οι ετήσιοι προϋπολογισμοί θα δεσμευτούν να τηρήσουν τη δημοσιονομική πορεία και να διασφαλίσουν ότι το χρέος θα αρχίσει να συγκλίνει σε συνετά επίπεδα κατά την περίοδο προσαρμογής 3. Τα κράτη μέλη μπορούν να ζητήσουν μεγαλύτερη περίοδο προσαρμογής που θα στηρίζεται σε μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις 4. Έγκριση του σχεδίου από το Συμβούλιο 5. Ισχυρότερος ρόλος εθνικών ανεξάρτητων δημοσιονομικών οργάνων	1. Η πορεία των καθαρών δαπανών που βασίζεται στη βιωσιμότητα του χρέους και θα συμφωνηθεί από το Συμβούλιο θα είναι ο μοναδικός δημοσιονομικός δείκτης 2. Η εποπτεία και η επιβολή θα βασίζονται στον κίνδυνο 3. Η τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους, η τιμή αναφοράς για τη μείωση του διαρθρωτικού ισοζυγίου, η διαδικασία σημαντικής απόκλισης και ο πίνακας απαιτήσεων δεν υφίστανται πλέον	1. Διατήρηση ΔΥΕ βάσει ελλείμματος (κατώτατο όριο 3 % του ΑΕΠ) 2. Η ΔΥΕ βάσει ελλείμματος θα τεθεί σε εφαρμογή και θα ενισχυθεί ως εργαλείο που διασφαλίζει τη συμμόρφωση με τη συμφωνημένη πορεία των καθαρών δαπανών 3. Η εργαλειοθήκη των χρηματοοικονομικών κυρώσεων θα εμπλουτιστεί με εξυπνότερες κυρώσεις 4. Οι μακροοικονομικοί όροι θα διατηρηθούν

3.2 Εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια στο επίκεντρο της νέας αρχιτεκτονικής διακυβέρνησης

Τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια που συγκεντρώνουν τις δημοσιονομικές, μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις κάθε κράτους μέλους σε ένα κοινό πλαίσιο της ΕΕ θα αποτελέσουν τον ακρογωνιαίο λίθο του προτεινόμενου αναθεωρημένου πλαισίου ⁽⁷⁾. Αυτό θα διασφαλίσει τη συνέπεια και θα εξορθολογίσει τις διαδικασίες και τα παραδοτέα, αναγνωρίζοντας παράλληλα ότι οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις μπορούν να έχουν θετικό αντίκτυπο στη δημοσιονομική βιωσιμότητα. Το αναθεωρημένο δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ θα θέσει τις απαιτήσεις για να εξασφαλιστεί ότι ο δείκτης χρέους τίθεται σε πτωτική πορεία ή παραμένει σε συνετά επίπεδα και ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα διατηρείται μεσοπρόθεσμα κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 %

⁽⁷⁾ Τα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια θα ενσωματώσουν τα τρέχοντα προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης στα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων.

του ΑΕΠ. Τα κράτη μέλη θα παρουσιάσουν μεσοπρόθεσμα σχέδια που θα καθορίζουν ειδική ανά χώρα δημοσιονομική πορεία, καθώς και δεσμεύσεις προτεραιότητας για δημόσιες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις που θα διασφαλίζουν από κοινού βιώσιμη και σταδιακή μείωση του χρέους, καθώς και βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη. Όλα τα κράτη μέλη θα κληθούν να ανταποκριθούν στις προτεραιότητες που προσδιορίζονται στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις (ΣΑΧ) που εκδίδονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Τα μεσοπρόθεσμα σχέδια θα πρέπει επίσης να προτείνουν πρωτοβουλίες οι οποίες να συνάδουν με τις στρατηγικές προτεραιότητες της ΕΕ που απορρέουν άμεσα από τις συμφωνημένες κατευθυντήριες γραμμές και στόχους της ΕΕ που απαιτούν δράση πολιτικής από τα κράτη μέλη. Συνεπώς, τα σχέδια θα πρέπει επίσης να συνάδουν με τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα (τα οποία πρέπει να εναρμονίζονται με τους στόχους της νομοθεσίας της ΕΕ για το κλίμα), καθώς και με τους εθνικούς χάρτες πορείας για την ψηφιακή δεκαετία. Κατά τη διάρκεια ισχύος του ΜΑΑ, θα χρειαστούν παραπομπές στα ΣΑΑ για να διασφαλιστεί η συνοχή της πολιτικής.

Αυτή η μεσοπρόθεσμη προσέγγιση θα επιτρέψει τη διαφοροποίηση μεταξύ των κρατών μελών, εντός ενός αναθεωρημένου κοινού πλαισίου της ΕΕ που έχει ως κοινή βάση τη βιώσιμη ανάπτυξη και τους κινδύνους για τη βιωσιμότητα του χρέους. Τέτοιου είδους κοινό πλαίσιο της ΕΕ θα έχει καθοριστική σημασία για τη διαφανή διασφάλιση της ίσης μεταχείρισης μεταξύ των κρατών μελών. Η θεώρηση του στόχου της βιωσιμότητας του χρέους ως αφετηρίας για τη δημοσιονομική εποπτεία της ΕΕ αποτυπώνει τον βασικό στόχο της Συνθήκης για τους δημοσιονομικούς κανόνες στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, ο οποίος είναι η πρόληψη των λεγόμενων «σοβαρών σφαλμάτων» κατά την άσκηση της δημοσιονομικής πολιτικής, καθώς αυτά μπορούν να έχουν αρνητικές δευτερογενείς επιπτώσεις σε άλλα κράτη μέλη και στη νομισματική ένωση στο σύνολό της. Το υφιστάμενο πλαίσιο της ΕΕ απαιτεί από όλα τα κράτη μέλη να καταβάλουν παρόμοιες προσπάθειες προσαρμογής, ιδίως στο προληπτικό σκέλος, ανεξάρτητα από την κατάσταση του χρέους τους και τους δημοσιονομικούς κινδύνους. Ωστόσο, οι δείκτες χρέους προς το ΑΕΠ και οι εξελίξεις του χρέους διαφέρουν ευρέως μεταξύ των κρατών μελών. Ορισμένα από αυτά έχουν πολύ υψηλό χρέος που υπερβαίνει το 90 % του ΑΕΠ (και το 150 % του ΑΕΠ σε δύο περιπτώσεις). Άλλα έχουν χρέος χαμηλότερο του 60 % του ΑΕΠ. Τέλος, πολλά βρίσκονται σε ενδιάμεση κατάσταση, με χρέος μεταξύ 60 % και 90 % του ΑΕΠ.

Ένα πλαίσιο εποπτείας βάσει κινδύνου θα επέτρεπε την προσαρμογή της υφιστάμενης τιμής αναφοράς για τη μείωση του χρέους στον δείκτη χρέους ανά χώρα, διατηρώντας την απαίτηση για συγκράτηση των δημοσιονομικών ελλειμμάτων σταθερά κάτω από το 3 % του ΑΕΠ. Η τρέχουσα τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους (ο λεγόμενος κανόνας του 1/20) συνεπάγεται, υπό τις παρούσες συνθήκες υψηλών δεικτών χρέους μετά την πανδημία COVID-19, μια υπερβολικά απαιτητική, εμπροσθοβαρή δημοσιονομική προσπάθεια που απειλεί να θέσει σε κίνδυνο την ανάπτυξη και είναι φιλοκυκλική⁽⁸⁾. Θα πρέπει να αναγνωριστεί ότι τα κράτη μέλη με υψηλό χρέος δεν μπορούν να συμμορφωθούν

⁽⁸⁾ Γι' αυτή την τιμή αναφοράς, βλ. άρθρο 2 παράγραφος 1α του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1467/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την επιτάχυνση και τη διασαφήνιση της εφαρμογής της διαδικασίας υπερβολικού ελλείμματος (ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 6).

με την υφιστάμενη τιμή αναφοράς του 1/20 για τη μείωση του χρέους, δεδομένου ότι η μείωση των δεικτών χρέους τους με αυτή την ταχύτητα θα είχε πολύ αρνητικό αντίκτυπο στην ανάπτυξη και συνεπώς στη βιωσιμότητα του ίδιου του χρέους. Επομένως, προτείνεται η μετάβαση σε ένα πλαίσιο εποπτείας βασισμένο περισσότερο στον κίνδυνο, το οποίο θέτει τη βιωσιμότητα του χρέους στο επίκεντρο και προχωρά σε μεγαλύτερη διαφοροποίηση μεταξύ των χωρών, λαμβάνοντας υπόψη τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν όσον αφορά το δημόσιο χρέος, τηρώντας παράλληλα ένα διαφανές και κοινό πλαίσιο της ΕΕ που συνάδει με τις τιμές αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ και του 60 % του ΑΕΠ που ορίζει η Συνθήκη.

Τα εθνικά μεσοπρόθεσμα σχέδια θα πρέπει να διασφαλίζουν βιώσιμη πορεία μείωσης του χρέους μέσω σταδιακής εξυγίανσης και μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρουσιάσουν μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια που να διασφαλίζουν ότι το χρέος θα διατηρηθεί ή θα τεθεί σε βιώσιμη τροχιά έως το τέλος της περιόδου προσαρμογής, καθώς και δεσμεύσεις προτεραιότητας για δημόσιες επενδύσεις και μεταρρυθμίσεις. Το πλαίσιο αντικατοπτρίζει το γεγονός ότι δεν υπάρχει αντιστάθμιση μεταξύ μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων και δημοσιονομικής προσαρμογής. Η βελτίωση της ποιότητας των δημόσιων οικονομικών και η προστασία των δημόσιων επενδύσεων θα πρέπει να αποτελούν κεντρικά στοιχεία των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών-διαρθρωτικών σχεδίων, υπό το πρίσμα του ουσιαστικού ρόλου των δημόσιων επενδύσεων και των μεταρρυθμίσεων για την ενίσχυση της δυνητικής ανάπτυξης και την αντιμετώπιση μειζόνων συστημικών προκλήσεων, όπως η πράσινη και η ψηφιακή μετάβαση.

Επιπλέον, τα κράτη μέλη θα είναι σε θέση να δεσμευτούν για μια δέσμη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που συμβάλλουν στην επαναφορά του χρέους σε βιώσιμη πορεία και συνεπώς θα μπορούσαν να στηρίζουν μια μεγαλύτερη περίοδο προσαρμογής και μια πιο σταδιακή πορεία προσαρμογής. Η πορεία προσαρμογής, οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις θα συζητούνται με την Επιτροπή και, εφόσον αξιολογούνται θετικά, θα εγκρίνονται από το Συμβούλιο. Τα σχέδια θα πρέπει να μεταφέρονται στους εθνικούς προϋπολογισμούς για ολόκληρη την περίοδο προσαρμογής ενώ τα κράτη μέλη θα έχουν τη δυνατότητα να αναθεωρούν το σχέδιο μόνο μετά από ελάχιστη περίοδο τεσσάρων ετών. Αυτή η ελάχιστη περίοδος προσαρμογής θα μπορούσε να παραταθεί ώστε να αντιστοιχεί στην εθνική νομοθεσία, εφόσον το επιθυμούν τα κράτη μέλη. Το σχέδιο θα μπορούσε να αναθεωρηθεί νωρίτερα σε περίπτωση αντικειμενικών συνθηκών που καθιστούν ανέφικτη την εφαρμογή του σχεδίου, αλλά θα πρέπει να υποβάλλεται στην ίδια διαδικασία επικύρωσης. Οι συχνές αναθεωρήσεις θα υπονόμευαν την αξιοπιστία των σχεδίων ως σημείου αναφοράς για συνετές πολιτικές.

Ένας ενιαίος λειτουργικός δείκτης που βασίζεται στη βιωσιμότητα του χρέους θα χρησιμεύσει ως βάση για τον καθορισμό της πορείας δημοσιονομικής προσαρμογής και την άσκηση ετήσιας δημοσιονομικής εποπτείας, απλουστεύοντας επομένως σημαντικά το δημοσιονομικό πλαίσιο και αυξάνοντας τη διαφάνεια. Η χρήση εθνικά χρηματοδοτούμενων καθαρών πρωτογενών δαπανών, δηλαδή δαπανών εκτός των μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των δαπανών για τόκους, καθώς και των δαπανών για την κυκλική ανεργία, ως ενιαίου λειτουργικού δείκτη εποπτείας, θα επέτρεπε τη λειτουργία αυτόματων σταθεροποιητών, συμπεριλαμβανομένων των

διακυμάνσεων των εσόδων και των δαπανών εκτός του άμεσου ελέγχου της κυβέρνησης. Αυτό θα εξασφάλιζε υψηλότερο βαθμό μακροοικονομικής σταθεροποίησης. Ενώ τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να χρησιμοποιούν εναλλακτικούς δείκτες για εθνικούς δημοσιονομικούς σκοπούς (π.χ. διαρθρωτικό ισοζύγιο), η ετήσια δημοσιονομική εποπτεία σε επίπεδο ΕΕ θα διεξάγεται αποκλειστικά με τη χρήση αυτού του ενιαίου λειτουργικού δείκτη και συνεπώς της πορείας των δαπανών. Αυτός ο ενιαίος λειτουργικός δείκτης θα πρέπει να οριστεί έτσι ώστε να διασφαλίζεται η βιωσιμότητα του χρέους. Η συμφωνηθείσα πολυετής πορεία των καθαρών πρωτογενών δαπανών θα πρέπει να διασφαλίζει ότι το χρέος τίθεται ή παραμένει σε πτωτική πορεία το αργότερο έως το τέλος της περιόδου προσαρμογής ή παραμένει σε συνετά επίπεδα, διασφαλίζοντας παράλληλα ότι το δημοσιονομικό έλλειμμα διατηρείται μεσοπρόθεσμα κάτω από το 3 % του ΑΕΠ ⁽⁹⁾.

3.3 Συμφωνία για τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια

Το εθνικό μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο θα βρίσκεται στο επίκεντρο του μεταρρυθμισμένου Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και θα προτείνεται από το κράτος μέλος βάσει κοινού πλαισίου της ΕΕ. Το αναθεωρημένο κοινό πλαίσιο της ΕΕ θα καθορίζει τις απαιτήσεις που διασφαλίζουν ότι το δημόσιο χρέος τίθεται σε πτωτική τροχιά, ή παραμένει σε συνετά επίπεδα, και ότι το έλλειμμα διατηρείται κάτω από το 3 % του ΑΕΠ. Το κοινό πλαίσιο της ΕΕ θα καθορίζει επίσης τα κριτήρια για την αξιολόγηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που στηρίζουν την πιθανή παράταση της πορείας προσαρμογής. Τα μεσοπρόθεσμα σχέδια των κρατών μελών θα πρέπει να συμμορφώνονται με το κοινό αναθεωρημένο πλαίσιο της ΕΕ.

Βάσει θετικής αξιολόγησης από την Επιτροπή, το Συμβούλιο θα εγκρίνει το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο, συμπεριλαμβανομένης της δημοσιονομικής του πορείας. Η Επιτροπή θα αξιολογεί το σχέδιο σε σχέση με το αναθεωρημένο κοινό πλαίσιο της ΕΕ και θα μπορούσε να παράσχει θετική αξιολόγηση των δημοσιονομικών-διαρθρωτικών σχεδίων μόνον εφόσον το χρέος τίθεται σε πτωτική πορεία ή παραμένει σε συνετά επίπεδα, και το δημοσιονομικό έλλειμμα διατηρείται μεσοπρόθεσμα κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ. Οι πολυμερείς συζητήσεις στις σχετικές επιτροπές του Συμβουλίου θα διασφαλίζουν τη διαφάνεια και τη λογοδοσία, ενώ το Συμβούλιο θα εγκρίνει την επάρκεια του σχεδίου. Αυτό το μοντέλο θα ενισχύσει την ανάληψη ευθύνης σε εθνικό επίπεδο. Με βάση την καλύτερη ενσωμάτωση των απαιτήσεων του αναθεωρημένου κοινού πλαισίου της ΕΕ στις συζητήσεις εσωτερικής πολιτικής, θα ενισχυθεί η πολυμερής δημοσιονομική εποπτεία.

3.4 Εφαρμογή του εθνικού μεσοπρόθεσμου σχεδίου και ετήσια παρακολούθηση

Για να εξασφαλιστεί η διαφάνεια και να διευκολυνθεί η αποτελεσματική παρακολούθηση της εφαρμογής των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών-διαρθρωτικών σχεδίων, τα κράτη μέλη θα υποβάλλουν ετήσιες εκθέσεις προόδου. Πέραντων δημοσιονομικών εκθέσεων, η υλοποίηση των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που

⁽⁹⁾ Η Επιτροπή θα χρησιμοποιήσει το οικείο πλαίσιο ανάλυσης της βιωσιμότητας του χρέους, δεδομένου ότι πρόκειται για μια καθιερωμένη αναλυτική εργαλειοθήκη για την αξιολόγηση των κινδύνων βιωσιμότητας του χρέους (βλ. πλαίσιο 1).

καλύπτονται από τα μεσοπρόθεσμα σχέδια θα περιγράφεται λεπτομερώς στις εν λόγω εκθέσεις προόδου ⁽¹⁰⁾. Θα αποτελούν τη βάση για την ετήσια εποπτεία από την Επιτροπή και το Συμβούλιο, συμπεριλαμβανομένων πιθανών αποφάσεων επιβολής.

Ενώ θα δοθούν μεγαλύτερα περιθώρια στα κράτη μέλη για τον σχεδιασμό της δημοσιονομικής τους πορείας, η αυστηρότερη επιβολή της νομοθεσίας της ΕΕ θα στηρίζει την πολυμερή εποπτεία. Η επιβολή θα ενισχυθεί σε σύγκριση με το τρέχον πλαίσιο. Η διαδικασία υπερβολικού ελλείμματος (ΔΥΕ) θα παραμείνει αμετάβλητη για περιπτώσεις υπέρβασης της τιμής αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ για το έλλειμμα (η λεγόμενη «ΔΥΕ βάσει ελλείμματος»). Πρόκειται για καθιερωμένο στοιχείο της δημοσιονομικής εποπτείας της ΕΕ, το οποίο έχει επηρεάσει αποτελεσματικά τη δημοσιονομική συμπεριφορά και είναι πλήρως κατανοητό από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και το ευρύ κοινό, χάρη στην απλότητά του. Η ΔΥΕ για αθετήσεις του κριτηρίου του χρέους (η λεγόμενη «ΔΥΕ βάσει χρέους») θα ενισχυθεί τόσο για την ενεργοποίηση όσο και για την κατάργησή της. Θα επικεντρώνεται σε αποκλίσεις από τη συμφωνηθείσα δημοσιονομική πορεία, για την οποία το κράτος μέλος έχει δεσμευτεί και έχει λάβει έγκριση από το Συμβούλιο. Για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν σημαντική πρόκληση όσον αφορά το δημόσιο χρέος, τυχόν αποκλίσεις από τη συμφωνηθείσα πορεία θα οδηγούν εξ ορισμού στην έναρξη ΔΥΕ. Για τα κράτη μέλη με μέτρια πρόκληση όσον αφορά το δημόσιο χρέος, οι αποκλίσεις θα μπορούσαν να επιφέρουν την έναρξη ΔΥΕ, εάν αξιολογηθεί ότι οδηγούν σε «σοβαρά σφάλματα». Το φάσμα των κυρώσεων θα διευρυνθεί, για παράδειγμα με την προσθήκη κυρώσεων που πλήττουν τη φήμη (βλ. τμήμα 4.2).

Θα δημιουργηθεί ένα νέο εργαλείο για να διασφαλιστεί η υλοποίηση των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων. Στο πλαίσιο της προτεινόμενης μεταρρύθμισης, τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να ζητήσουν πιο σταδιακή πορεία προσαρμογής, προτείνοντας συγκεκριμένη δέσμη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων προτεραιότητας που προάγουν τη μακροπρόθεσμη βιώσιμη ανάπτυξη και συνεπώς συμβάλλουν στη βελτίωση της δυναμικής του χρέους (βλ. τμήμα 4.1). Σε περίπτωση μη υλοποίησης των εν λόγω δεσμεύσεων, ένα νέο εργαλείο επιβολής θα οδηγούσε σε αναθεώρηση της πορείας προσαρμογής προς αυστηρότερη πορεία ⁽¹¹⁾. Λόγω του ιδιαίτερου κινδύνου αρνητικών δευτερογενών επιπτώσεων στο πλαίσιο μιας νομισματικής ένωσης, θα ήταν δυνατή η επιβολή οικονομικών κυρώσεων στις χώρες της ζώνης του ευρώ σε περίπτωση μη υλοποίησης.

Τα εθνικά πλαίσια και διαδικασίες θα συμβάλουν στην επίτευξη των στόχων του μεσοπρόθεσμου διαρθρωτικού-δημοσιονομικού σχεδίου. Τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα θα διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο σε κάθε κράτος μέλος όσον αφορά την αξιολόγηση των παραδοχών στις οποίες βασίζονται τα σχέδια, παρέχοντας την αξιολόγηση της επάρκειας των σχεδίων σε σχέση με τη βιωσιμότητα του χρέους και τους ειδικούς ανά χώρα μεσοπρόθεσμους στόχους, καθώς και παρακολουθώντας τη συμμόρφωση με το σχέδιο. Αυτό συνεπάγεται τη βελτίωση της σύστασης και των επιδόσεων των ανεξάρτητων

⁽¹⁰⁾ Οι σχετικές αλληλεπιδράσεις με τα ΣΑΑ θα λαμβάνονται υπόψη κατά τη διάρκεια του ΜΑΑ.

⁽¹¹⁾ Θα πρέπει να καθοριστούν οι ακριβείς ρυθμίσεις και η νομική βάση του εν λόγω μέσου.

δημοσιονομικών οργάνων. Το αποτέλεσμα θα είναι εκτενέστερη συζήτηση σε εθνικό επίπεδο και συνεπώς μεγαλύτερος βαθμός πολιτικής συμμετοχής και ανάληψης ευθύνης για το μεσοπρόθεσμο σχέδιο. Σ' αυτό το πλαίσιο, η Επιτροπή θα επανεξετάσει την εντολή και τον ρόλο του Ευρωπαϊκού Δημοσιονομικού Συμβουλίου.

3.5 Ένα αποτελεσματικότερο πλαίσιο για τον εντοπισμό και τη διόρθωση μακροοικονομικών ανισορροπιών

Η ενίσχυση του διαλόγου με τα κράτη μέλη θα αποτελέσει ακρογωνιαίο λίθο των κατευθύνσεων της Επιτροπής για τη ΔΜΑ για την επίτευξη καλύτερης εφαρμογής μέσω της ανάληψης ευθύνης και της δέσμευσης. Θα επιτευχθεί μεγαλύτερη ανάληψη ευθύνης από τα κράτη μέλη με την επίτευξη κοινής αντίληψης μεταξύ των κρατών μελών και της Επιτροπής όσον αφορά τις προκλήσεις που προσδιορίζονται στο πλαίσιο της ΔΜΑ και τις πολιτικές που απαιτούνται για την αντιμετώπισή τους. Αυτό συνεπάγεται διάλογο, ο οποίος θα οδηγήσει στη δέσμευση των κρατών μελών να συμπεριλάβουν τις μεταρρυθμίσεις και τις επενδύσεις που απαιτούνται για την πρόληψη ή τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών στο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό τους σχέδιο.

Επιπλέον, ο προληπτικός ρόλος της ΔΜΑ θα πρέπει να ενισχυθεί σε ένα μακροοικονομικό περιβάλλον που χαρακτηρίζεται από νέους κινδύνους. Τόσο η πρώτη εξέταση των ανισορροπιών στην έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης (στο εξής: AMR) όσο και η αξιολόγηση του αν υπάρχουν ανισορροπίες στις εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις θα αποκτήσουν πιο προληπτικό χαρακτήρα, με σκοπό τον έγκαιρο εντοπισμό και την αντιμετώπιση των αναδόμενων ανισορροπιών. Αυτό θα μπορούσε να οδηγήσει στην κατάρτιση περισσότερων εμπεριστατωμένων επισκοπήσεων όταν σχετικές με τη ροή μεταβλητές υποδεικνύουν δυσμενείς τάσεις, υποδηλώνοντας υψηλούς κινδύνους συσσώρευσης ανισορροπιών. Θα μπορούσε επίσης να οδηγήσει σε εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις που καταλήγουν συχνότερα στο συμπέρασμα ότι δεν υπάρχουν ανισορροπίες.

Η μεταρρύθμιση θα μειώσει την αδράνεια που χαρακτήρισε τη ΔΜΑ, βασίζοντας περισσότερο την αξιολόγηση των ανισορροπιών στην εξέλιξη των κινδύνων και στην εφαρμογή της πολιτικής. Αυτό σημαίνει ότι πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη βαρύτητα στις εξελίξεις των τάσεων που αναμένεται να διατηρηθούν και στις πολιτικές που έχουν εφαρμοστεί για την αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών, κατά την αξιολόγηση του αν οι ανισορροπίες έχουν διορθωθεί. Αυτή η προσέγγιση θα οδηγήσει στην αποκλιμάκωση της ΔΜΑ για τα κράτη μέλη όταν εφαρμόζονται πολιτικές για την αντιμετώπιση των ανισορροπιών και οι ανισορροπίες αποθεμάτων διορθώνονται συνεχώς.

Τέλος, η μεταρρύθμιση θα επιδιώξει μια ΔΜΑ που θα εστιάζει σαφώς σε μακροοικονομικά ζητήματα που επηρεάζουν τα κράτη μέλη και, ταυτόχρονα, θα προβάλλει περισσότερο τις διαστάσεις των ανισορροπιών της ΕΕ και της ζώνης του ευρώ. Αυτό θα μπορούσε να επισημάνει τα τρωτά σημεία που ενδέχεται να επηρεάσουν την ΕΕ και τη ζώνη του ευρώ στο σύνολό της, καθώς και την αντίστοιχη συμβολή των διαφόρων κρατών μελών στα εν λόγω τρωτά σημεία. Τούτο θα συμβάλει στην εσωτερίκευση των δευτερογενών επιπτώσεων και θα τροφοδοτήσει τις συστάσεις για τη ζώνη του ευρώ.

Για την πλήρη αξιοποίηση των συνεργειών μεταξύ της ΔΜΑ και του δημοσιονομικού πλαισίου, η επανεξέταση προβλέπει διάφορους δεσμούς. Πρώτον, για τα κράτη μέλη που χαρακτηρίζονται από ανισορροπίες, τα μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για τη διόρθωση αυτών των ανισορροπιών. Δεύτερον, σε περίπτωση μη υλοποίησης των σχετικών με τη ΔΜΑ μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που υποστηρίζουν μεγαλύτερη περίοδο προσαρμογής, θα εξετάζεται το ενδεχόμενο δρομολόγησης της ΔΥΑ για τις χώρες με υπερβολικές ανισορροπίες. Τέλος, όταν δρομολογείται ΔΥΑ, θα ζητείται από το κράτος μέλος να υποβάλει αναθεωρημένο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο, το οποίο θα λειτουργεί ως το σχέδιο διορθωτικών ενεργειών που προβλέπεται επί του παρόντος στο δίκαιο της ΕΕ⁽¹²⁾.

4. Πώς θα λειτουργήσει στην πράξη το αναθεωρημένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης;

Με βάση τα κύρια μεταρρυθμιστικά πλαίσια που παρουσιάζονται στο προηγούμενο τμήμα, στο παρόν τμήμα εξετάζονται ορισμένα ειδικά ζητήματα που σχετίζονται με τη λειτουργία του αναθεωρημένου κοινού δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ. Αυτά τα ζητήματα αφορούν: τον καθορισμό και τη συμφωνία για τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια, την αξιολόγηση της συμμόρφωσης των δημοσιονομικών αποτελεσμάτων με την εγκριθείσα πορεία δαπανών και τον εντοπισμό και την παρακολούθηση της διόρθωσης των μακροοικονομικών ανισορροπιών. Στο παρόν τμήμα καλύπτεται επίσης το πλαίσιο που διέπει τη χρηματοδοτική συνδρομή, δηλαδή το πλαίσιο για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από σοβαρές δυσκολίες όσον αφορά τη χρηματοπιστωτική τους σταθερότητα.

4.1 Πώς καταρτίζεται το σχέδιο και πώς επιτυγχάνεται συμφωνία επ'αυτού;

Υποβολή, αξιολόγηση, έγκριση και αναθεώρηση του εθνικού μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου

Ως μέρος του κοινού πλαισίου, η Επιτροπή θα προτείνει, για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν σημαντική ή μέτρια πρόκληση δημόσιου χρέους, μια πολυετή πορεία αναφοράς για την προσαρμογή σε σχέση με τις καθαρές πρωτογενείς δαπάνες, η οποία θα καλύπτει τουλάχιστον 4 έτη. Η πορεία προσαρμογής αναφοράς θα βασίζεται στη βιωσιμότητα του χρέους, πράγμα που σημαίνει ότι για τα κράτη μέλη με σημαντικές και μέτριες δημοσιονομικές προκλήσεις, θα πρέπει να διασφαλίζει ότι, ακόμη και ελλείψει περαιτέρω δημοσιονομικών μέτρων, το χρέος παραμένει σε ευλογοφανή πτωτική πορεία μετά την περίοδο δημοσιονομικής προσαρμογής και ότι το έλλειμμα διατηρείται κάτω από το όριο του 3 % του ΑΕΠ (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. πλαίσιο 1). Για κάθε κράτος μέλος, η πολυετής πορεία των δαπανών που θα έθετε το χρέος σε πτωτική τροχιά θα μπορούσε συνεπώς να μεταφραστεί στο αντίστοιχο επίπεδο του διαρθρωτικού πρωτογενούς

⁽¹²⁾ Για το σχέδιο διορθωτικών ενεργειών, βλ. άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών (ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25).

ισοζυγίου που πρέπει να επιτευχθεί στο τέλος της 4ετούς περιόδου. Η ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους⁽¹³⁾, η πολυετής πορεία αναφοράς για την προσαρμογή και το αντίστοιχο επίπεδο του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου στο τέλος της 4ετούς περιόδου προσαρμογής θα δημοσιοποιούνται από την Επιτροπή. Αυτά τα στοιχεία θα αποτελέσουν κοινό σημείο αναφοράς για την αξιολόγηση των σχεδίων που θα προταθούν από τα κράτη μέλη.

Προτείνοντας την πορεία προσαρμογής αναφοράς που καλύπτει τουλάχιστον 4 έτη, η Επιτροπή θα εφαρμόσει το ακόλουθο κοινό πλαίσιο:

- Για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν σημαντική πρόκληση δημόσιου χρέους, η πορεία αναφοράς των καθαρών δαπανών θα πρέπει να διασφαλίζει ότι, έως τον ορίζοντα του σχεδίου (4 έτη): i) η 10ετής πορεία του χρέους με αμετάβλητες πολιτικές ακολουθεί ευλογοφανή και συνεχή πτωτική τροχιά και ii) το έλλειμμα διατηρείται κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ με αμετάβλητες πολιτικές κατά την ίδια 10ετή περίοδο.
- Για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν μέτρια πρόκληση δημόσιου χρέους, η πορεία αναφοράς των καθαρών δαπανών θα πρέπει να διασφαλίζει ότι: i) το πολύ 3 έτη μετά τον ορίζοντα του σχεδίου, η 10ετής πορεία του χρέους ακολουθεί ευλογοφανή και συνεχή πτωτική τροχιά με αμετάβλητες πολιτικές και ii) έως τον ορίζοντα του σχεδίου, το έλλειμμα διατηρείται κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ κατά την ίδια 10ετή περίοδο.

Για την αξιολόγηση της ευλογοφάνειας, η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων και στοχαστικές αναλύσεις, προσομοιώνοντας κοινούς κλυδωνισμούς που σχετίζονται με τα βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα επιτόκια, την αύξηση του ονομαστικού ΑΕΠ, το πρωτογενές δημοσιονομικό ισοζύγιο και τις ονομαστικές συναλλαγματικές ισοτιμίες. Αυτή η ανάλυση θα δημοσιοποιείται μαζί με την πορεία αναφοράς των καθαρών δαπανών. Επίσης η Επιτροπή θα διαθέτει τη μεθοδολογία και τα υποκείμενα δεδομένα.

Κατά την αξιολόγηση του σχεδίου, η Επιτροπή θα αξιολογεί επίσης αν διασφαλίζεται με αξιόπιστο τρόπο η διατήρηση του ελλείμματος κάτω από το 3 % του ΑΕΠ σε περίοδο 10 ετών.

Για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν χαμηλή πρόκληση δημόσιου χρέους, το έλλειμμα θα πρέπει να διατηρείται κάτω από την εν λόγω τιμή αναφοράς με αμετάβλητες πολιτικές για περίοδο 10 ετών το πολύ 3 έτη μετά τον ορίζοντα του σχεδίου.

Ως επόμενο βήμα, κάθε κράτος μέλος θα υποβάλει ένα μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο προς αξιολόγηση από την Επιτροπή και έγκριση από το Συμβούλιο. Τα σχέδια θα περιγράφουν τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική πορεία και τις μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις. Η πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής θα καθορίζεται με βάση τις καθαρές πρωτογενείς δαπάνες, δηλαδή τις δαπάνες εκτός των

⁽¹³⁾ Η ανάλυση της βιωσιμότητας του χρέους θα διαδραματίσει ρόλο ως εργαλείο αξιολόγησης κινδύνου μόνο στον σχεδιασμό και όχι στην εφαρμογή των σχεδίων.

μέτρων διακριτικής ευχέρειας στο σκέλος των εσόδων και εξαιρουμένων των δαπανών για τόκους, καθώς και των δαπανών για την κυκλική ανεργία. Η μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική πορεία θα μεταφράζεται σε αντίστοιχα ετήσια ανώτατα όρια δαπανών. Για τα κράτη μέλη που χαρακτηρίζονται από ανισορροπίες στο πλαίσιο της ΔΜΑ, τα σχέδια θα πρέπει επίσης να περιλαμβάνουν μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις για τη διόρθωση αυτών των ανισορροπιών. Πριν από την υποβολή του σχεδίου θα προηγείται διεξοδικός τεχνικός διάλογος με την Επιτροπή. Η Επιτροπή θα αξιολογεί το μεσοπρόθεσμο σχέδιο με ολοκληρωμένο τρόπο, λαμβάνοντας υπόψη τις αλληλεπιδράσεις μεταξύ της δημοσιονομικής πορείας και των μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων. Η αξιολόγηση θα πραγματοποιείται βάσει κοινού πλαισίου αξιολόγησης της ΕΕ και διαφανών μεθοδολογιών, με παράλληλη δυνατότητα αναζήτησης πρόσθετων πληροφοριών ή αιτήματος για αναθεωρημένο σχέδιο.

Το κράτος μέλος θα μπορούσε να ζητήσει και να λάβει παράταση της περιόδου προσαρμογής κατά 3 έτη κατ' ανώτατο όριο, υπό την προϋπόθεση ότι στηρίζει το σχέδιό του με δέσμη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων που στηρίζουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη βιωσιμότητα του χρέους. Τα κράτη μέλη θα μπορούσαν να προτείνουν πιο σταδιακή πορεία προσαρμογής, υπό την προϋπόθεση ότι αυτή η πιο σταδιακή πορεία υποστηρίζεται από δέσμη μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων προτεραιότητας. Οι εν λόγω δεσμεύσεις θα αξιολογούνται με βάση κοινό πλαίσιο αξιολόγησης της ΕΕ (βλ. επόμενο υπομύημα). Θα πρέπει να στηρίζουν τη βιωσιμότητα του χρέους και να ανταποκρίνονται στις κοινές προτεραιότητες και τους στόχους της ΕΕ, καθώς και να διασφαλίζουν ότι το εθνικό δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο καλύπτει το σύνολο ή σημαντικό υποσύνολο των σχετικών ΣΑΧ. Οι σχετικές μεταρρυθμίσεις και επενδύσεις στα ΣΑΑ θα λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά τη διάρκεια του ΜΑΑ.

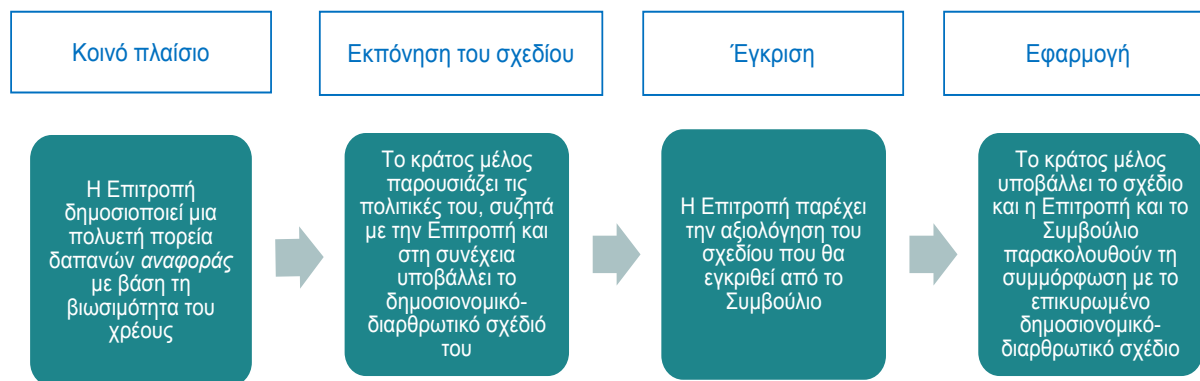
Ως επόμενο βήμα, το σχέδιο θα εγκρίνεται από το Συμβούλιο βάσει αξιολόγησης της Επιτροπής. Αφού η Επιτροπή αξιολογήσει το μεσοπρόθεσμο σχέδιο, βάσει κοινού πλαισίου αξιολόγησης, το Συμβούλιο είτε θα εγκρίνει το σχέδιο είτε θα συστήνει στο κράτος μέλος να υποβάλει εκ νέου τροποποιημένο σχέδιο. Σε περίπτωση που δεν υπάρξει συμφωνία μεταξύ του κράτους μέλους και της Επιτροπής, η Επιτροπή και το Συμβούλιο θα χρησιμοποιούν την πολυετή πορεία αναφοράς των καθαρών δαπανών για τους σκοπούς της δημοσιονομικής εποπτείας και επιβολής.

Ως τελευταίο βήμα, το κράτος μέλος θα εφαρμόζει το σχέδιο, με ετήσια παρακολούθηση από την Επιτροπή και το Συμβούλιο στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Το εθνικό σχέδιο, όπως εγκρίνεται από το Συμβούλιο, θα πρέπει να δεσμεύει τους ετήσιους εθνικούς προϋπολογισμούς για περίοδο τουλάχιστον τεσσάρων ετών. Η συμφωνηθείσα δημοσιονομική πορεία θα μπορούσε να αναθεωρηθεί πριν από αυτή την περίοδο μόνο σε περίπτωση αντικειμενικών συνθηκών που καθιστούν ανέφικτη την εφαρμογή του σχεδίου. Κάθε αναθεώρηση που προτείνεται από το κράτος μέλος θα πρέπει να αξιολογείται από την Επιτροπή και να εγκρίνεται από το Συμβούλιο, όπως συμβαίνει με το ίδιο το σχέδιο.

Για τα κράτη μέλη που διαπιστώνεται ότι βρίσκονται σε κατάσταση μακροοικονομικών ανισορροπιών όταν το μεσοπρόθεσμο σχέδιο είναι ήδη σε ισχύ, το σχέδιο, κατά κανόνα, δεν θα υποβάλλεται εκ νέου σε επεξεργασία για να ενσωματώσει την προσέγγιση πολιτικής με σκοπό την αντιμετώπιση αυτών των ανισορροπιών. Θα ξεκινά διάλογος

πολιτικής με το κράτος μέλος για τον προσδιορισμό των μέτρων που απαιτούνται για την αντιμετώπιση των ανισορροπιών. Τα εν λόγω μέτρα θα κοινοποιούνται από το κράτος μέλος με επιστολή και θα ενσωματώνονται τελικά στο μεσοπρόθεσμο σχέδιο όταν επικαιροποιείται, με βάση τη διαδικασία αξιολόγησης και έγκρισης που περιγράφεται παραπάνω (πλαίσιο 2).

Σχήμα 3: Επισκόπηση της διαδικασίας

Κοινό πλαίσιο αξιολόγησης για το μεσοπρόθεσμο σχέδιο

Στη φάση του σχεδιασμού, η Επιτροπή θα αξιολογήσει αν η πορεία πολυετούς δημοσιονομικής προσαρμογής που προτείνουν τα κράτη μέλη συνάδει με τη διασφάλιση του ότι το χρέος τίθεται ή διατηρείται σε πτωτική πορεία έως το τέλος της περιόδου προσαρμογής το αργότερο ή παραμένει σε συνετά επίπεδα και ότι το έλλειμμα διατηρείται μεσοπρόθεσμα κάτω από το 3 % του ΑΕΠ. Η πορεία προσαρμογής αναφοράς θα χρησιμεύσει ως κοινή βάση για τη συζήτηση και την αξιολόγηση των σχεδίων από την Επιτροπή. Η πορεία προσαρμογής αναφοράς θα πρέπει επίσης να διασφαλίζει τη διατήρηση του ελλείμματος κάτω από την τιμή αναφοράς του 3 % του ΑΕΠ μεσοπρόθεσμα. Για τα κράτη μέλη που βρίσκονται ήδη σε ΔΥΕ κατά την υποβολή του σχεδίου, η Επιτροπή θα αξιολογήσει αν το σχέδιο συνάδει με τις σχετικές συστάσεις και αποφάσεις του Συμβουλίου.

Εάν ένα κράτος μέλος έχει ζητήσει παράταση της περιόδου προσαρμογής κατά 3 έτη κατ' ανώτατο όριο, το εν λόγω αίτημα θα αξιολογείται θετικά σε περίπτωση που η μεγαλύτερη πορεία προσαρμογής υποστηρίζεται από κατάλληλες και χρονικά προσδιορισμένες μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρέχουν εμπειριστατωμένη και διαφανή τεκμηρίωση, η οποία θα παρέχει ποσοτική ανάλυση του βραχυπρόθεσμου κόστους —εάν υπάρχει— και του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού και δυνητικού αναπτυξιακού αντίκτυπου των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων. Κατά την αξιολόγηση τέτοιου είδους αιτήματος, η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί τα ακόλουθα κριτήρια για την αξιολόγηση του συνόλου των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων που προτείνουν τα κράτη μέλη. Θα πρέπει:

- να ενισχύουν την ανάπτυξη και να στηρίζουν τη δημοσιονομική βιωσιμότητα·
- να αντιμετωπίζουν τις κοινές προτεραιότητες της ΕΕ, μεταξύ άλλων τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα (εναρμονισμένα με τους στόχους της νομοθεσίας της

ΕΕ για το κλίμα), τους εθνικούς χάρτες πορείας για την ψηφιακή δεκαετία⁽¹⁴⁾ και την εφαρμογή του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, και να διασφαλίζουν ότι το δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο αντιμετωπίζει το σύνολο ή ένα σημαντικό υποσύνολο των σχετικών ΣΑΧ, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των συστάσεων που εκδίδονται στο πλαίσιο της ΔΜΑ·

- να είναι επαρκώς λεπτομερείς, εμπροσθοβαρείς, χρονικά προσδιορισμένες και επαληθεύσιμες·
- να διασφαλίζουν ότι οι ειδικές ανά χώρα επενδυτικές προτεραιότητες μπορούν να επιδιωχθούν χωρίς να επιφέρουν περικοπές σε άλλες επενδύσεις κατά τη διάρκεια του χρονικού ορίζοντα προγραμματισμού.

Βάσει θετικής αξιολόγησης της Επιτροπής, το Συμβούλιο θα εγκρίνει την παραταθείσα πορεία προσαρμογής και τις μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις στις οποίες στηρίζεται αυτή η πορεία.

Στην πράξη, οι ακόλουθες τεχνικές προδιαγραφές είναι σημαντικές για τη διαμόρφωση του μεσοπρόθεσμου σχεδίου του κράτους μέλους και την αξιολόγησή του από την Επιτροπή:

- Το σχέδιο θα καθορίζει παραδοχές και προβλέψεις της πορείας των σχετικών μακροοικονομικών δημοσιονομικών μεταβλητών. Αυτό θα καλύπτει τη μακροοικονομική και δημοσιονομική πορεία για την περίοδο προσαρμογής που καλύπτεται από το σχέδιο και την επακόλουθη παράταση, χωρίς αλλαγή πολιτικής, των προβλέψεων για τα επόμενα 10 έτη. Οι προβλέψεις για το χρέος με αμετάβλητη πολιτική που θα συμπεριληφθούν στο σχέδιο θα πρέπει να συνάδουν με τις συγκρίσιμες προβλέψεις της Επιτροπής (για περισσότερες λεπτομέρειες, βλ. πλαίσιο 1).
- Το σχέδιο κράτους μέλους που ζητεί μεγαλύτερη περίοδο προσαρμογής θα πρέπει να περιλαμβάνει εμπεριστατωμένη και διαφανή τεκμηρίωση, η οποία θα παρέχει στοιχεία σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο το σύνολο των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων στηρίζει τη βιώσιμη ανάπτυξη και τη δημοσιονομική βιωσιμότητα, καθώς και ποσοτική ανάλυση του μεσοπρόθεσμου δημοσιονομικού και δυνητικού αναπτυξιακού αντίκτυπου που έχει η δέσμη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων στις οποίες στηρίζεται η μεγαλύτερη περίοδος προσαρμογής.
- Το σχέδιο θα περιλαμβάνει τις προβλεπόμενες δαπάνες που χρηματοδοτούνται από επιχορηγήσεις του ΜΑΑ, κονδύλια της πολιτικής συνοχής και άλλες μεταφορές εντός της ΕΕ. Άλλες απαιτήσεις όσον αφορά τα δεδομένα και την υποβολή εκθέσεων, τόσο για το ίδιο το μεσοπρόθεσμο σχέδιο όσο και για την ετήσια έκθεση προόδου, θα πρέπει να αναπτυχθούν περαιτέρω, ξεκινώντας από τις τρέχουσες απαιτήσεις για τα

⁽¹⁴⁾ Υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 7 της απόφασης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που θεσπίζει το πρόγραμμα πολιτικής 2030: πορεία προς την ψηφιακή δεκαετία, εννέα μήνες μετά την ημερομηνία της έναρξης ισχύος της (αναμένεται τον Ιανουάριο του 2023).

προγράμματα σταθερότητας και σύγκλισης και τα εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων, αλλά με πιο μακροπρόθεσμο ορίζοντα.

- Η συμφωνηθείσα πολυετής πορεία καθαρών πρωτογενών δαπανών θα μεταφράζεται σε ετήσια ανώτατα όρια δαπανών κατά την περίοδο προσαρμογής, τα οποία θα πρέπει να τηρούνται σε σχέση με τις εθνικά χρηματοδοτούμενες δαπάνες, ενώ το σχέδιο θα περιλαμβάνει τις προβλεπόμενες δαπάνες που χρηματοδοτούνται από τον ΜΑΑ, κονδύλια της πολιτικής συνοχής και άλλες μεταφορές εντός της ΕΕ. Η πορεία θα καθορίζεται κατά τρόπο ώστε να εξασφαλιστεί ότι καλύπτεται σημαντικό μέρος των αναγκών εξυγίανσης εντός της περιόδου προσαρμογής και δεν μετατίθεται στις μελλοντικές κυβερνήσεις. Η ετήσια και η εντός του έτους δημοσιονομική εποπτεία θα παρακολουθούν την εξέλιξη των δαπανών, προκειμένου να αποφεύγεται το ενδεχόμενο οι μικρές ετήσιες αποκλίσεις να οδηγούν σωρευτικά σε μεγάλες αποκλίσεις από την πορεία.

4.2 Πώς αξιολογείται η συμμόρφωση των δημοσιονομικών-διαρθρωτικών αποτελεσμάτων;

Αρχές για την αξιολόγηση της συμμόρφωσης

Η εφαρμογή των μεσοπρόθεσμων δημοσιονομικών-διαρθρωτικών σχεδίων θα παρακολουθείται με βάση την τήρηση της συμφωνηθείσας πολυετούς πορείας καθαρών πρωτογενών δαπανών που εγκρίνεται από το Συμβούλιο. Ενώ η παρακολούθηση και η επιβολή θα εξακολουθήσουν να βασίζονται στον ετήσιο κύκλο εποπτείας και στον κύκλο εποπτείας εντός του έτους, με ιδιαίτερο ρόλο για τις ετήσιες εκθέσεις, στο επίκεντρο της εποπτείας θα είναι η διασφάλιση της τήρησης του μεσοπρόθεσμου σχεδίου. Οι εθνικά χρηματοδοτούμενες δαπάνες θα πρέπει να παραμένουν εντός της συμφωνηθείσας πολυετούς πορείας καθαρών πρωτογενών δαπανών. Δεδομένου ότι η χρήση των καθαρών πρωτογενών δαπανών ως ενιαίου λειτουργικού δείκτη για την εποπτεία θα επιτρέψει τη λειτουργία αυτόματων σταθεροποιητών, δεν θα δικαιολογείται καμία απόκλιση από την πορεία λόγω κυκλικών συνθηκών (καθώς αυτό θα δημιουργούσε τον κίνδυνο ασύμμετρης εφαρμογής σε περιόδους δυσμενούς οικονομικής συγκυρίας και συνεπώς θα υπονόμει την προσαρμογή και τη βιωσιμότητα του χρέους). Ομοίως, ενώ τα κράτη μέλη θα παραμένουν ελεύθερα να προβαίνουν σε πρόσθετες μεταρρυθμίσεις ή επενδύσεις, οι νέες πρωτοβουλίες πολιτικής δεν συνεπάγονται επανεκκίνηση της συμφωνηθείσας πολυετούς πορείας των καθαρών πρωτογενών δαπανών.

Απαιτούνται αυστηρές ρήτρες διαφυγής για την αντιμετώπιση εξαιρετικών καταστάσεων στις οποίες η εγκριθείσα πορεία προσαρμογής δεν θα μπορεί ρεαλιστικά να τηρηθεί. Η αυστηρή τήρηση της συμφωνηθείσας πολυετούς πορείας καθαρών πρωτογενών δαπανών θα επιτρέπει την αντικυκλική δημοσιονομική πολιτική, δημιουργώντας δημοσιονομικά αποθέματα ασφαλείας σε περιόδους ευνοϊκής οικονομικής συγκυρίας και επιτρέποντας την αναγκαία πολιτική απόκριση σε περιόδους δυσμενούς οικονομικής

συγκυρίας ⁽¹⁵⁾. Ωστόσο, για μείζονες κλυδωνισμούς στη ζώνη του ευρώ ή στην ΕΕ στο σύνολό της, θα διατηρηθεί μια γενική ρήτρα διαφυγής για την αντιμετώπιση σοβαρής οικονομικής ύφεσης που θα επιτρέπει προσωρινή απόκλιση από τη δημοσιονομική πορεία. Επιπλέον, μια ρήτρα εξαιρετικών περιστάσεων θα επέτρεπε προσωρινές αποκλίσεις από τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική πορεία σε περίπτωση εξαιρετικών περιστάσεων που είναι εκτός του ελέγχου της κυβέρνησης και έχουν σημαντικό αντίκτυπο στα δημόσια οικονομικά ενός μεμονωμένου κράτους μέλους. Αυτό θα απαιτούσε το συνολικό μέγεθος του κλυδωνισμού να υπερβαίνει ένα «κανονικό» εύρος (π.χ. προβλέψεις ανά εύρος του κόστους φυσικών καταστροφών). Η ενεργοποίηση και η επέκταση των γενικών και των ειδικών ανά χώρα ρητρών θα απαιτεί την έγκριση του Συμβουλίου.

Για να αυξηθούν η ανάληψη ευθύνης και η διαφάνεια σε εθνικό επίπεδο, τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα θα μπορούσαν να διαδραματίσουν ρόλο στην παρακολούθηση της συμμόρφωσης με τα εθνικά μεσοπρόθεσμα δημοσιονομικά-διαρθρωτικά σχέδια για τη στήριξη των εθνικών κυβερνήσεων. Τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα θα μπορούσαν να παράσχουν εκ των προτέρων αξιολόγηση της επάρκειας των σχεδίων και των υποκείμενων προβλέψεών τους, η οποία θα βοηθήσει την κυβέρνηση του κράτους μέλους κατά τη φάση σχεδιασμού. Τούτο θα αυξήσει την ανάληψη ευθύνης για τα σχέδια σε εθνικό επίπεδο και θα ενισχύσει τη διαφάνεια πριν από την έγκριση του σχεδίου σε επίπεδο ΕΕ. Επιπλέον, τα ανεξάρτητα δημοσιονομικά όργανα θα μπορούσαν να ενισχύσουν την επιβολή σε εθνικό επίπεδο, αναλαμβάνοντας την παροχή αξιολόγησης της εκ των υστέρων συμμόρφωσης των δημοσιονομικών αποτελεσμάτων με τη συμφωνηθείσα πολυετή πορεία των καθαρών πρωτογενών δαπανών και, κατά περίπτωση, την αξιολόγηση της εγκυρότητας των εξηγήσεων σχετικά με τις αποκλίσεις από την πορεία. Η Επιτροπή και το Συμβούλιο, που είναι επιφορτισμένα με την εποπτεία της ΕΕ, θα μπορούσαν να λάβουν υπόψη την αξιολόγηση των ανεξάρτητων δημοσιονομικών οργάνων, αλλά θα διατηρήσουν οπωσδήποτε την εξουσία να προτείνουν και να εγκρίνουν την τελική απόφαση.

Επιβολή της συμμόρφωσης με τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική πορεία και την έναρξη ΔΥΕ

Η αυστηρότερη εκ των υστέρων επιβολή αποτελεί το αναγκαίο αντιστάθμισμα ενός πλαισίου εποπτείας βάσει κινδύνου, το οποίο παρέχει μεγαλύτερα περιθώρια ελιγμών στα κράτη μέλη για τον καθορισμό της οικείας πορείας προσαρμογής. Η αξιολόγηση της συμμόρφωσης και της επιβολής θα διενεργείται σε συνεχή βάση, ιδίως με βάση τις ετήσιες εκθέσεις προόδου και τις κοινοποιήσεις δεδομένων στο πλαίσιο της ΔΥΕ. Για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ, η Επιτροπή θα αξιολογεί επίσης τη συμμόρφωση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων με τη συμφωνηθείσα πολυετή πορεία των καθαρών πρωτογενών δαπανών το φθινόπωρο. Δεν θα είναι πλέον αναγκαίες οι ετήσιες δημοσιονομικές συστάσεις για τα κράτη μέλη που συμμορφώνονται με τα μεσοπρόθεσμα σχέδιά τους. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή/το Συμβούλιο θα μπορούσαν να εκδίδουν συστάσεις

⁽¹⁵⁾ Η συμπληρωματικότητα μεταξύ της τήρησης της δημοσιονομικής πολιτικής που βασίζεται σε κανόνες και της ανάγκης συντονισμού προς αντιμετώπιση έκτακτων καταστάσεων έχει αναγνωριστεί στα κριτήρια επιλεξιμότητας για την ενεργοποίηση του μέσου προστασίας της διαβίβασης (ΤΠΙ) της ΕΚΤ, δεδομένου ότι η συμμόρφωση των κρατών μελών με το δημοσιονομικό πλαίσιο της ΕΕ είναι ένα από τα κριτήρια που πρέπει να λαμβάνει υπόψη το διοικητικό συμβούλιο της ΕΚΤ όταν αποφασίζει αν θα ενεργοποιήσει το ΤΠΙ.

με έγκαιρες προειδοποιήσεις πριν δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις για την έναρξη ΔΥΕ, και συγκεκριμένα εάν διαπιστώσουν σοβαρούς κινδύνους υπέρβασης του ορίου του 3 % του ΑΕΠ ή σε περίπτωση αποκλίσεων από τη συμφωνηθείσα πολυετή πορεία των καθαρών πρωτογενών δαπανών που δεν οδηγούν στην έναρξη ΔΥΕ.

Η ΔΥΕ βάσει ελλείμματος θα διατηρηθεί, ενώ η ΔΥΕ βάσει χρέους θα ενισχυθεί και θα καταστεί βασικό εργαλείο για την επιβολή της συνεχούς συμμόρφωσης με τη συμφωνηθείσα πολυετή πορεία των καθαρών πρωτογενών δαπανών. Οι υφιστάμενοι κανόνες για την έναρξη και το κλείσιμο μιας ΔΥΕ βάσει ελλείμματος θα παραμείνουν αμετάβλητοι. Η διαδικασία για τη δρομολόγηση ΔΥΕ βάσει χρέους στο πλαίσιο των μεταρρυθμισμένων κανόνων θα ενεργοποιείται όταν ένα κράτος μέλος με χρέος άνω του 60 % του ΑΕΠ παρεκκλίνει από τη συμφωνηθείσα πολυετή πορεία καθαρών πρωτογενών δαπανών που καθορίζεται στο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό σχέδιο που εγκρίθηκε από το Συμβούλιο. Σ' αυτή την περίπτωση, η Επιτροπή θα καταρτίζει τη λεγόμενη «έκθεση βάσει του άρθρου 126 παράγραφος 3», στην οποία θα αξιολογούνται οι σχετικοί παράγοντες, όπως προβλέπεται στη Συνθήκη. Για ένα κράτος μέλος που αντιμετωπίζει σημαντική πρόκληση δημόσιου χρέους, τυχόν αποκλίσεις από τη συμφωνηθείσα πορεία θα οδηγούν εξ ορισμού στην έναρξη ΔΥΕ. Η πορεία στο πλαίσιο της ΔΥΕ θα είναι καταρχήν εκείνη που εγκρίθηκε αρχικά από το Συμβούλιο. Σε περίπτωση που αυτή η αρχική πορεία δεν είναι πλέον εφικτή, λόγω αντικειμενικών συνθηκών, η Επιτροπή θα μπορούσε να προτείνει στο Συμβούλιο τροποποιημένη πορεία στο πλαίσιο της ΔΥΕ. Επίσης, σε περίπτωση μη υλοποίησης των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που στηρίζουν μια πιο σταδιακή πορεία προσαρμογής, ένα νέο εργαλείο επιβολής θα οδηγούσε σε αναθεώρηση της πορείας προσαρμογής υπό πιο περιοριστική έννοια. Η Επιτροπή θα χρησιμοποιεί θεωρητικούς λογαριασμούς ελέγχου για κάθε κράτος μέλος για να παρακολουθεί τις σωρευτικές αποκλίσεις από τη συμφωνηθείσα πολυετή πορεία των καθαρών πρωτογενών δαπανών σε βάθος χρόνου. Μ' αυτόν τον τρόπο θα ενισχυθεί η μεσοπρόθεσμη μνήμη του συστήματος και θα αποφευχθεί το ενδεχόμενο οι μικρές αποκλίσεις να εξελιχθούν τελικά σε μεγάλες αποκλίσεις.

Οι μηχανισμοί επιβολής θα ενισχυθούν:

- Θα αυξηθεί η αποτελεσματικότητα των *οικονομικών κυρώσεων* με μείωση των ποσών τους.
- Θα ενισχυθούν οι *κυρώσεις που πλήττουν τη φήμη*. Για παράδειγμα, οι υπουργοί των κρατών μελών στο πλαίσιο της ΔΥΕ θα μπορούσαν επίσης να κληθούν να παρουσιάσουν στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο τα μέτρα για τη συμμόρφωση με τις συστάσεις της ΔΥΕ.
- *Μακροοικονομικές προϋποθέσεις* υφίστανται για τα διαρθρωτικά ταμεία και για τον ΜΑΑ και θα εφαρμοστούν σε παρόμοιο πνεύμα. Η χρηματοδότηση της ΕΕ θα μπορούσε επίσης να ανασταλεί όταν τα κράτη μέλη δεν έχουν λάβει αποτελεσματικά μέτρα για τη διόρθωση του υπερβολικού τους ελλείμματος.

Θα πρέπει να πληρούνται σαφείς προϋποθέσεις για την κατάργηση των ΔΥΕ. Για να επέλθει η κατάργηση, το έλλειμμα θα πρέπει να παραμένει αξιόπιστα κάτω από το 3 % του ΑΕΠ (σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις) και, για τις ΔΥΕ που βασίζονται στο χρέος, το

κράτος μέλος θα πρέπει να επιδεικνύει σταθερή συμμόρφωση με τη συμφωνηθείσα πολυετή πορεία των καθαρών πρωτογενών δαπανών για 3 έτη, διασφαλίζοντας ότι το χρέος τίθεται με αξιόπιστο τρόπο σε πτωτική τροχιά στο τέλος της περιόδου προσαρμογής.

Επιβολή της συμμόρφωσης με τις μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις

Η συμμόρφωση με τις εγκριθείσες μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις που στηρίζουν μια πιο σταδιακή δημοσιονομική πορεία θα παρακολουθείται ετησίως στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου. Για να διασφαλιστεί η ορθή παρακολούθηση, το εθνικό μεσοπρόθεσμο σχέδιο θα πρέπει να περιλαμβάνει επαρκείς λεπτομέρειες, καθώς και χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων. Τα κράτη μέλη θα αναφέρουν την πρόοδο όσον αφορά την υλοποίηση των εν λόγω δεσμεύσεων στις οικείες ετήσιες εκθέσεις προόδου, μαζί με έκθεση σχετικά με τα μέτρα πολιτικής που έχουν ληφθεί για την αντιμετώπιση των ΣΑΧ.

Δημιουργείται ένα νέο εργαλείο για την επιβολή των μεταρρυθμιστικών και επενδυτικών δεσμεύσεων που στηρίζουν μια πιο σταδιακή πορεία προσαρμογής. Εάν ένα κράτος μέλος δεν εφαρμόσει τις μεταρρυθμιστικές και επενδυτικές δεσμεύσεις του, το εργαλείο δίνει τη δυνατότητα στην ΕΕ να ζητήσει μια αναθεωρημένη πολυετή πορεία καθαρών πρωτογενών δαπανών (υπό πιο περιοριστική έννοια, διασφαλίζοντας παράλληλα υψηλή ποιότητα των δημόσιων οικονομικών) και (για τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ) να επιβάλει επίσης οικονομικές κυρώσεις.

4.3 Πώς μπορεί να προσδιοριστεί και να αξιολογηθεί καλύτερα η εξέλιξη των μακροοικονομικών ανισορροπιών;

Ο ακρογωνιαίος λίθος της μεταρρυθμισμένης ΔΜΑ είναι ο από κοινού καθορισμός μιας στρατηγικής πολιτικής για την αντιμετώπιση των ανισορροπιών, μέσω ενισχυμένου διαλόγου και δέσμευσης.

- Όπως και στην πορεία δημοσιονομικής προσαρμογής, η προσέγγιση πολιτικής για την πρόληψη και τη διόρθωση των μακροοικονομικών ανισορροπιών βασίζεται σε βελτιωμένη ανάληψη ευθύνης, μετά από διάλογο με την Επιτροπή βάσει της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και, κατά περίπτωση, των ΣΑΧ. Αυτό θα οδηγήσει σε αναλήψεις υποχρεώσεων στο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο, η εφαρμογή του οποίου θα ληφθεί υπόψη κατά την ανάλυση της εξέλιξης των ανισορροπιών.
- Όπως και στο πλαίσιο της δημοσιονομικής εποπτείας, εξετάζεται το ενδεχόμενο ενισχυμένης διαδικασίας παρακολούθησης και επιβολής για τη ΔΜΑ. Συνεπώς, η ΔΥΑ παραμένει το εργαλείο για την επιβολή μέτρων πολιτικής στα κράτη μέλη με υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες, συμπεριλαμβανομένων ανισορροπιών που θέτουν σε κίνδυνο ή απειλούν να θέσουν σε κίνδυνο την εύρυθμη λειτουργία της οικονομικής και νομισματικής ένωσης, όταν τα εν λόγω κράτη μέλη δεν λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα πολιτικής.
- Για να εξασφαλιστεί συνολική συνοχή με τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στο μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο, εάν δρομολογηθεί ΔΥΑ, αυτό θα

οδηγήσει στην επανεξέταση του δημοσιονομικού-διαρθρωτικού σχεδίου βάσει αναθεωρημένου σχεδίου που θα υποβληθεί από το κράτος μέλος, το οποίο θα λειτουργεί ως το σχέδιο διορθωτικών ενεργειών στο πλαίσιο της ΔΥΑ. Ένα τέτοιο ενιαίο σχέδιο επιτρέπει πιο συνεκτική και ολοκληρωμένη διαδικασία μακροοικονομικής δημοσιονομικής παρακολούθησης.

- Για να ενισχυθεί η μακροοικονομική εστίαση και η διάσταση ΕΕ / ζώνης του ευρώ, ο πίνακας αποτελεσμάτων της ΔΜΑ θα συμπληρωθεί με τις τιμές για την ΕΕ και τη ζώνη του ευρώ για όλους τους δείκτες. Οι συστημικές προκλήσεις, ιδίως όσον αφορά την κλιματική αλλαγή, το περιβάλλον και την ενεργειακή μετάβαση, θα καλύπτονται στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου και θα αναφέρονται στην AMR και στην εμπεριστατωμένη επισκόπηση όταν έχουν σαφή σύνδεση με μακροοικονομικές ανισορροπίες.
- Για να καταστεί δυνατός ο πιο μακρόπνοος και έγκαιρος εντοπισμός των κινδύνων, η μεταρρυθμισμένη ΔΜΑ πρέπει να δίνει μεγαλύτερη προσοχή στις μεταβλητές που σχετίζονται με τη ροή, σε όλα τα κύρια στάδια εποπτείας της ΔΜΑ. Η AMR δίνει μεγαλύτερη έμφαση στο αν προβλέπεται να συνεχιστούν οι τάσεις και στον αναμενόμενο αντίκτυπό τους στα κράτη μέλη που έχουν επιλεγεί για εμπεριστατωμένη επισκόπηση. Αυτό επιτρέπει συχνότερες εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις όταν παρατηρούνται δυσμενείς τάσεις, ακόμη και αν δεν αντικατοπτρίζονται πλήρως στις ανισορροπίες αποθεμάτων. Η αξιολόγηση της ύπαρξης ανισορροπιών θα συνεχίσει να βασίζεται στα τρία κριτήρια: της σοβαρότητας, της εξέλιξης και της πολιτικής απόκρισης. Ωστόσο, τα κριτήρια της εξέλιξης και της πολιτικής απόκρισης του οικείου κράτους μέλους θα έχουν μεγαλύτερη βαρύτητα στην αξιολόγηση. Αυτό θα μπορούσε να συμβάλει στη μείωση της παρατηρούμενης αδράνειας σε σχέση με την ταξινόμηση των ανισορροπιών.
- Για να αυξηθεί η δυναμική της ΔΜΑ, η αποκλιμάκωση των ανισορροπιών των κρατών μελών στη ΔΜΑ θα βασίζεται σε σαφή κριτήρια. Τα εν λόγω κριτήρια θα μπορούσαν να περιλαμβάνουν, για παράδειγμα, το αν οι ανισορροπίες έχουν περιοριστεί για τουλάχιστον δύο έτη και το αν οι ροές στηρίζουν την προσδοκία για επαρκή περαιτέρω μείωση· οι προβλέψεις θα πρέπει να παρουσιάζουν συνεχείς βελτιώσεις και οι δεσμεύσεις πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προσδιορίζονται στο εθνικό δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο, πρέπει να υλοποιούνται. Θα μπορούσαν να εκπονούνται συντομότερες εμπεριστατωμένες επισκοπήσεις κατά τη διόρθωση των ανισορροπιών και να προβλέπονται διεξοδικές εκθέσεις ανά τριετία, κατά κανόνα, εκτός εάν η Επιτροπή κρίνει στο μεταξύ αναγκαία την εν λόγω ανάλυση.

4.4 Εστιασμένη και εξορθολογισμένη εποπτεία μετά το πρόγραμμα

Η επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης περιλάμβανε επίσης αξιολόγηση της εποπτείας μετά το πρόγραμμα. Στην ανακοίνωση του Φεβρουαρίου του 2020 κρίθηκε ότι το πλαίσιο για την εποπτεία των κρατών μελών που αντιμετωπίζουν ή απειλούνται από σοβαρές δυσκολίες χρηματοπιστωτικής σταθερότητας οδήγησε σε ορισμένες βελτιώσεις και κατά κανόνα λειτούργησε ικανοποιητικά. Ωστόσο, τονίστηκε ότι είναι σημαντικό να

διατηρηθεί επαρκής ανάληψη ευθύνης για τα προγράμματα σε εθνικό επίπεδο, καθώς και ότι εξακολουθούν να υπάρχουν ζητήματα διαφάνειας και λογοδοσίας⁽¹⁶⁾.

Θα πρέπει να διατηρηθεί η ευελιξία της ενισχυμένης εποπτείας ως εργαλείου επίλυσης κρίσεων. Η ενισχυμένη εποπτεία έχει αποδειχθεί ευέλικτο μέσο, αφού χρησιμοποιήθηκε με επιτυχία στο τέλος του προγράμματος μακροοικονομικής προσαρμογής για την Ελλάδα, από το 2018 έως το 2022. Επέτρεψε την αποτελεσματική παρακολούθηση των μεταρρυθμιστικών δεσμεύσεων, καθιστώντας δυνατή την επακόλουθη μετάβαση προς την εποπτεία μετά το πρόγραμμα. Ωστόσο, η αξία της ενισχυμένης εποπτείας ως μέτρου έγκαιρης παρέμβασης παραμένει εξίσου σημαντική ώστε η κατάσταση σε ένα κράτος μέλος της ζώνης του ευρώ να μην μπορεί να επιδεινώνεται σε σημείο που να απαιτείται πρόγραμμα μακροοικονομικής προσαρμογής.

Η εποπτεία μετά το πρόγραμμα θα πρέπει να έχει σαφείς στόχους και η έντασή της να συνδέεται με τους εν λόγω στόχους. Η εποπτεία μετά το πρόγραμμα επικεντρώνεται στα εξής: i) αξιολόγηση της ικανότητας αποπληρωμής με συνεκτίμηση της οικονομικής, δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής κατάστασης· ii) παρακολούθηση της υλοποίησης των εκκρεμών μεταρρυθμίσεων που ξεκίνησαν στο πλαίσιο του προγράμματος προσαρμογής· και iii) αξιολόγηση του αν απαιτούνται διορθωτικά μέτρα στο πλαίσιο ανησυχιών για την ικανότητα αποπληρωμής ή για συνεχή πρόσβαση στην αγορά. Η ένταση της εποπτείας μετά το πρόγραμμα εξελίσσεται με την πάροδο του χρόνου, παράλληλα με την αλλαγή εστίασης και την αξιολόγηση των κινδύνων. Ενώ τα πρώτα έτη είναι πιο εντατικά, καθώς παρακολουθείται επίσης η υλοποίηση εκκρεμών μεταρρυθμίσεων που ξεκίνησαν στο πλαίσιο του προγράμματος προσαρμογής, με την πάροδο του χρόνου αυτή η ένταση μειώνεται καθώς υλοποιούνται οι μεταρρυθμίσεις. Συνεπώς, σε «κανονικές» περιόδους, η εποπτεία μετά το πρόγραμμα επικεντρώνεται στην αξιολόγηση της ικανότητας αποπληρωμής με συνεκτίμηση της οικονομικής, δημοσιονομικής και χρηματοπιστωτικής κατάστασης και θα μπορούσε να εξορθολογιστεί όταν εκτιμάται ότι οι κίνδυνοι αποπληρωμής είναι χαμηλοί, μεταξύ άλλων μέσω καλύτερης ενσωμάτωσης σε άλλα εργαλεία εποπτείας. Σε περίπτωση επιδείνωσης της οικονομικής, δημοσιονομικής ή χρηματοπιστωτικής κατάστασης, η εν λόγω προσέγγιση επιτρέπει την εκ νέου αύξηση της έντασης της εποπτείας μετά το πρόγραμμα, η οποία εξομοιώνεται με την αξιολόγηση του αν απαιτούνται διορθωτικά μέτρα.

5. Συμπεράσματα

Στην παρούσα ανακοίνωση καθορίζονται τα κύρια χαρακτηριστικά ενός μεταρρυθμισμένου πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Τα κύρια στοιχεία που περιγράφονται στην παρούσα ανακοίνωση ανταποκρίνονται στην ανάγκη για ένα μεταρρυθμισμένο πλαίσιο κατάλληλο για τις προκλήσεις της τρέχουσας δεκαετίας. Η

⁽¹⁶⁾ Έκτοτε, το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο διαπίστωσε ότι, ενώ η εποπτεία μετά το πρόγραμμα αποτελούσε κατάλληλο εργαλείο, η αποτελεσματικότητά της παρεμποδίστηκε από ασαφείς στόχους και ανεπαρκή εξορθολογισμό και εστίαση στην εφαρμογή, και διατύπωσε διάφορες συστάσεις προς την Επιτροπή να εξετάσει το ενδεχόμενο αντιμετώπισης των εν λόγω ελλείψεων στο πλαίσιο της επανεξέτασης της οικονομικής διακυβέρνησης.

αναγκαία χρηματοδότηση για τη δίκαιη μετάβαση σε μια ψηφιακή και πράσινη, κλιματικά ουδέτερη οικονομία και υψηλότερους δείκτες χρέους προς το ΑΕΠ απαιτούν δημοσιονομικούς κανόνες που επιτρέπουν στρατηγικές επενδύσεις, διασφαλίζοντας παράλληλα τη δημοσιονομική βιωσιμότητα.

Η ταχεία επίτευξη συμφωνίας για την αναθεώρηση των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ και άλλων στοιχείων του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης αποτελεί επείγουσα προτεραιότητα στην τρέχουσα κρίσιμη συγκυρία για την ευρωπαϊκή οικονομία. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή θα πρέπει να συναινέσουν στη μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης πριν από τις δημοσιονομικές διαδικασίες των κρατών μελών για το 2024. Υπό το πρίσμα των αυξανόμενων προκλήσεων που αντιμετωπίζει η ΕΕ, υπάρχει ανάγκη για ισχυρό συντονισμό της δημοσιονομικής και διαρθρωτικής πολιτικής, καθώς και για αποτελεσματική οικονομική και δημοσιονομική εποπτεία. Τα υγιή δημόσια οικονομικά που μπορούν να ανταποκριθούν με συντονισμένο τρόπο στις κυρίαρχες προκλήσεις και στην επίτευξη των κοινών προτεραιοτήτων της ΕΕ αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία απέναντι στις πρόσφατες και τις τρέχουσες κρίσεις. Αυτό θα καθιστά επίσης τις χρηματοπιστωτικές αγορές για τη θεσμική ευρωστία της ζώνης του ευρώ, η οποία βασίζεται στη βιωσιμότητα των δημόσιων οικονομικών, καθώς και στην πρόληψη και την αντιμετώπιση των μακροοικονομικών ανισορροπιών σε όλα τα κράτη μέλη. Η λειτουργία αξιόπιστων δημοσιονομικών κανόνων και η εποπτεία των κινδύνων για τη μακροοικονομική σταθερότητα θα βοηθήσουν επίσης την ΕΚΤ να επιτύχει τους στόχους της, ιδίως επειδή αντιμετωπίζει την πρόκληση να εκπληρώσει την εντολή της για διατήρηση της σταθερότητας των τιμών, αποφεύγοντας παράλληλα τον χρηματοπιστωτικό κατακερματισμό στη ζώνη του ευρώ.

Μια ριζική μεταρρύθμιση του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ θα απαιτούσε νομοθετική αλλαγή. Η τροποποίηση της υποκείμενης νομοθεσίας θα επιτρέψει την αποσαφήνιση και την απλούστευση του πλαισίου. Θα παράσχει υψηλό βαθμό ασφάλειας δικαίου για τη λειτουργία ενός μεταρρυθμισμένου πλαισίου, με την αναγκαία συμμετοχή του Συμβουλίου και του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Η επίτευξη συμφωνίας σχετικά με την αναγκαία νομοθετική αλλαγή θα ακολουθήσει τη συνήθη νομοθετική διαδικασία, στην οποία θα συμμετέχουν σε ισότιμη βάση το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο όσον αφορά τις περισσότερες πτυχές.

Οι περισσότεροι από τους στόχους της προτεινόμενης μεταρρύθμισης της ΔΜΑ θα μπορούσαν να επιδιωχθούν στο πλαίσιο των υφιστάμενων νομικών διατάξεων. Ειδικότερα, η επιδίωξη μιας πιο μακρόπνοης προσέγγισης για την καλύτερη αξιολόγηση των κινδύνων και η προσαρμογή των κριτηρίων που ακολουθούνται για τη λήψη απόφασης σχετικά με την ύπαρξη και την ταξινόμηση των ανισορροπιών και τη διόρθωσή τους θα μπορούσαν να ενταχθούν στο ισχύον νομικό πλαίσιο.

Βάσει αυτών των κατευθύνσεων και της επακόλουθης συζήτησης, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο υποβολής νομοθετικών προτάσεων. Θα παράσχει και πάλι κατευθυντήριες γραμμές για τη δημοσιονομική πολιτική για την προσεχή περίοδο εντός του πρώτου τριμήνου του 2023. Αυτές οι κατευθυντήριες γραμμές θα διευκολύνουν τον συντονισμό των δημοσιονομικών πολιτικών και την προετοιμασία των προγραμμάτων

σταθερότητας και σύγκλισης των κρατών μελών για το 2024 και μετέπειτα. Οι κατευθυντήριες γραμμές θα αντικατοπτρίζουν την οικονομική κατάσταση, την ιδιαίτερη κατάσταση κάθε κράτους μέλους και τις κατευθύνσεις που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση, υπό την προϋπόθεση ότι μέχρι τότε θα έχει επιτευχθεί επαρκής βαθμός σύγκλισης μεταξύ των κρατών μελών. Την άνοιξη του 2023, οι κατευθυντήριες γραμμές θα υλοποιηθούν μέσω των ΣΑΧ.

Πλαίσιο 1: Το κριτήριο της βιωσιμότητας του χρέους

Για τον καθορισμό της πορείας προσαρμογής αναφοράς που διασφαλίζει τη σύγκλιση του χρέους σε συνετά επίπεδα, η Επιτροπή χρησιμοποιεί μια καθιερωμένη και διαφανή μεθοδολογία, η οποία βασίζεται στο οικείο πλαίσιο ανάλυσης της βιωσιμότητας του χρέους (στο εξής: ABX) και έχει συμφωνηθεί με τα κράτη μέλη. Για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν σημαντική πρόκληση δημόσιου χρέους, η Επιτροπή προτείνει μια πορεία προσαρμογής αναφοράς που διασφαλίζει ότι σε κάθε κράτος μέλος, μετά την πλήρη εφαρμογή του σχεδίου, το χρέος παραμένει σε ευλογοφανή πτωτική πορεία μετά την περίοδο προσαρμογής, βάσει 10ετούς πορείας και με την παραδοχή αμετάβλητων πολιτικών μετά την περίοδο προσαρμογής. Αυτή η πορεία προσαρμογής αναφοράς συνδέεται με ένα επίπεδο του διαρθρωτικού πρωτογενούς ισοζυγίου στο τέλος της περιόδου προσαρμογής που διασφαλίζει ότι το χρέος ακολουθεί ευλογοφανή πτωτική πορεία. Για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν μέτρια πρόκληση δημόσιου χρέους, η πορεία αναφοράς είναι λιγότερο απαιτητική.

Το πλαίσιο ABX της Επιτροπής είναι μια καθιερωμένη αναλυτική εργαλειοθήκη για την αξιολόγηση των κινδύνων βιωσιμότητας του χρέους. Περιλαμβάνει βασική πρόβλεψη για την πορεία του χρέους σε διάστημα 10 ετών, σε συνδυασμό με πρόσθετες προσδιοριστικές προβολές για το χρέος που υποστηρίζονται από εναλλακτικές παραδοχές για τις δημοσιονομικές, μακροοικονομικές και χρηματοπιστωτικές μεταβλητές, καθώς και στοχαστική ανάλυση που αποτυπώνει την ευρεία μακροοικονομική αβεβαιότητα. Η *αφετηρία της ABX* βασίζεται στην παραδοχή αμετάβλητης δημοσιονομικής πολιτικής, σύμφωνα με την οποία δεν ενσωματώνονται πρόσθετα δημοσιονομικά μέτρα πέραν του χρονικού ορίζοντα του σχεδίου και οι πρωτογενείς δαπάνες επηρεάζονται μόνον από αλλαγές στο κόστος που συνδέεται με τη γήρανση του πληθυσμού, όπως προβλέπεται στην τελευταία κοινή έκθεση της Επιτροπής και του Συμβουλίου για τη γήρανση. Η αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ συνάδει με τις πιο πρόσφατες μεσοπρόθεσμες προβλέψεις της Επιτροπής με τη χρήση της από κοινού συμφωνηθείσας μεθοδολογίας της ΕΕ, με συνεκτίμηση του αντίκτυπου των επενδύσεων στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων NextGenerationEU. Ο πληθωρισμός και τα επιτόκια συγκλίνουν με τις προσδοκίες της αγοράς. Για τις *προσδιοριστικές* προβολές, η εκτίμηση κινδύνου βασίζεται στο προβλεπόμενο επίπεδο του χρέους, στην πορεία του χρέους και στην αξιοπιστία της στοχευμένης δημοσιονομικής θέσης (και στα περιθώρια για διορθωτικές ενέργειες, εάν χρειαστεί). Για τις *στοχαστικές* προβολές, η εκτίμηση κινδύνου βασίζεται στην πιθανότητα ότι το χρέος δεν θα σταθεροποιηθεί σε διάστημα πέντε ετών και στο μέγεθος της μακροοικονομικής αβεβαιότητας. () Σε αυτή τη βάση, αυτή η ανάλυση κατατάσσει τις χώρες σε τρεις συνολικές κατηγορίες κινδύνου: *χαμηλή*, *μεσαία* και *υψηλή*. Η κατηγορία *υψηλού* κινδύνου υποδεικνύει σημαντικές προκλήσεις δημόσιου χρέους (βιωσιμότητα) που πρέπει να αντιμετωπιστούν μέσω δημοσιονομικών και μακροοικονομικών πολιτικών.

Μια πορεία προσαρμογής που συνάδει με τη σύγκλιση του χρέους σε συνετά επίπεδα θα πρέπει να διασφαλίζει ότι για ένα κράτος μέλος που αντιμετωπίζει σημαντική ή μέτρια πρόκληση δημόσιου χρέους, το χρέος θα τεθεί σε ευλογοφανή πτωτική τροχιά βάσει 10ετούς πορείας πέραν του χρονικού ορίζοντα του σχεδίου. Για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν σημαντική πρόκληση δημόσιου χρέους, αυτό ισχύει εάν η 10ετής πορεία του χρέους πέραν του χρονικού ορίζοντα του σχεδίου ακολουθεί ευλογοφανή και συνεχή πτωτική τροχιά. Για τα κράτη μέλη που αντιμετωπίζουν μέτρια πρόκληση δημόσιου χρέους, αυτό ισχύει εάν, το πολύ 3 έτη μετά τον ορίζοντα του σχεδίου, η 10ετής πορεία του χρέους ακολουθεί ευλογοφανή και συνεχή πτωτική τροχιά. Αυτές οι προϋποθέσεις θα πρέπει να πληρούνται με αμετάβλητες πολιτικές μετά την εφαρμογή του μεσοπρόθεσμου σχεδίου, δηλαδή ελλείψει νέων μέτρων δημοσιονομικής πολιτικής πέραν της περιόδου προσαρμογής, και, προκειμένου να συνεκτιμώνται ρεαλιστικοί κίνδυνοι, βάσει τυποποιημένου συνόλου δυσμενών σεναρίων, όπως αυτά που εξετάζονται στο πλαίσιο της ABX της Επιτροπής. Τέλος, θα πρέπει να υπάρχει αρκετά χαμηλή πιθανότητα αύξησης του χρέους εντός της πενταετίας που ακολουθεί τον ορίζοντα του σχεδίου.

Οι παραδοχές και οι προβλέψεις της πορείας των σχετικών μακροοικονομικών δημοσιονομικών μεταβλητών καθορίζονται στο σχέδιο για περίοδο 10 ετών μετά την περίοδο που καλύπτεται από το σχέδιο. Αυτό καλύπτει τη μακροοικονομική και δημοσιονομική πορεία για την περίοδο που καλύπτεται από το σχέδιο και την επακόλουθη παράταση των προβλέψεων χωρίς αλλαγή πολιτικής για τα επόμενα 10 έτη (βλ. πίνακα 1).

Πίνακας 1: Χρονικός ορίζοντας των προβλέψεων και του κριτηρίου αξιολόγησης

Χρονικός	T	T + [X]	...	T + [X] + 10

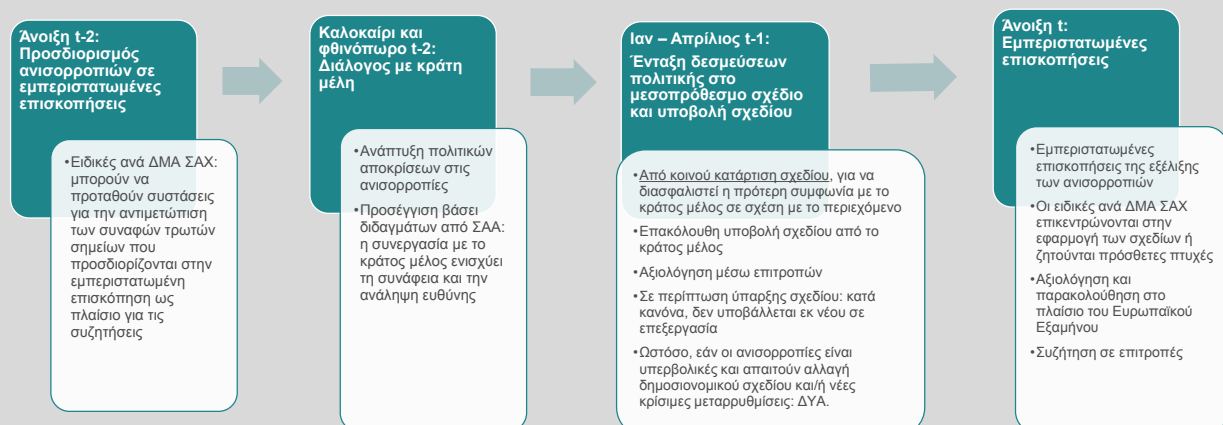
Πλαίσιο 2: Η πολιτική απόκριση στις νέες ανισορροπίες στο πλαίσιο της ΔΜΑ

Συμφωνία για το εθνικό μεσοπρόθεσμο σχέδιο και τη ΔΜΑ

Αμέσως μετά τον εντοπισμό ανισορροπιών σε εμπεριστατωμένη επισκόπηση (και την πιθανή δημοσίευση ειδικών ανά ΔΜΑ ΣΑΧ που θα χρησιμεύσουν ως κατευθυντήριες γραμμές), η μεταρρυθμισμένη ΔΜΑ προβλέπει διάλογο με το κράτος μέλος, ο οποίος θα πραγματοποιείται κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού και του φθινοπώρου. Στόχος είναι η διαμόρφωση κοινής αντίληψης για τις προκλήσεις και ο προσδιορισμός των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων που θα οδηγήσουν στη διόρθωση των ανισορροπιών (σχήμα 1).

Βάσει αυτού του διαλόγου, η Επιτροπή και το κράτος μέλος θα συμφωνούν από κοινού μια προσέγγιση πολιτικής για τη διόρθωση των ανισορροπιών, σύμφωνα με την προσέγγιση του ΣΑΑ. Η συμφωνηθείσα δέσμη μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων θα ενσωματώνεται στο εθνικό μεσοπρόθεσμο σχέδιο όταν συμφωνείται το σχέδιο. Το εθνικό μεσοπρόθεσμο σχέδιο θα μπορούσε επίσης να περιλαμβάνει παραπομπές σε μέτρα που ήδη περιλαμβάνονται στο ΣΑΑ, καθώς και σε σχετικές επενδύσεις που χρηματοδοτούνται από προγράμματα της πολιτικής συνοχής, ώστε να παρέχεται ολοκληρωμένη επισκόπηση των δεσμεύσεων πολιτικής των κρατών μελών.

Σχήμα 1: Χρονοδιάγραμμα για την πολιτική απόκριση στη διαπίστωση ανισορροπίας με νέο εθνικό μεσοπρόθεσμο σχέδιο

Μια νέα πηγή ανισορροπίας εντοπίζεται κατά τη διάρκεια του εθνικού μεσοπρόθεσμου σχεδίου

Εάν βρεθεί νέα πηγή ανισορροπιών ενώ το εθνικό μεσοπρόθεσμο σχέδιο έχει ήδη τεθεί σε εφαρμογή, μετά τον εντοπισμό αυτών των τρωτών σημείων σε εμπεριστατωμένη επισκόπηση στο πλαίσιο του κύκλου του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, το ισχύον μεσοπρόθεσμο σχέδιο κατά κανόνα δεν θα υποβάλλεται εκ νέου σε επεξεργασία, αλλά θα ξεκινά πολιτικός διάλογος με τα κράτη μέλη για την επίτευξη κοινής αντίληψης των ανισορροπιών και των μέτρων που απαιτούνται για την αντιμετώπισή τους. Η συμφωνηθείσα προσέγγιση πολιτικής για την αντιμετώπιση των ανισορροπιών, συμπεριλαμβανομένων των μεταρρυθμίσεων και των επενδύσεων, κοινοποιείται με επιστολή από το κράτος μέλος προς την Επιτροπή και το Συμβούλιο και συζητείται στις επιτροπές. Το συμφωνηθέν θεματολόγιο πολιτικής μπορεί στη συνέχεια να συμπεριληφθεί: i) σε νέο εθνικό μεσοπρόθεσμο σχέδιο (εάν δεν υπάρξει

Παράρτημα 1: Χρονοδιάγραμμα της εποπτείας από την ΕΕ

I. Το μεσοπρόθεσμο δημοσιονομικό-διαρθρωτικό σχέδιο

Δεκ T-2	Υψηλού επιπέδου καθοδήγηση για τη μεσοπρόθεσμη μεταρρύθμιση της ΕΕ και τις επενδυτικές προτεραιότητες με βάση στοιχεία της Επιτροπής
Ιαν – Μάρ T-1	Τεχνική καθοδήγηση: Η Επιτροπή προχωρά σε διάλογο με τα κράτη μέλη, με πορείες αναφοράς για τις δαπάνες που διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα του χρέους με βάση συμφωνηθέντα κριτήρια.
Απρίλιος T-1	Τα κράτη μέλη παρέχουν το μεσοπρόθεσμο σχέδιό τους που καλύπτει τα έτη T-1, T, T+1, T+2, T+3, συνυπολογίζοντας τις ανάγκες για δημόσιες επενδύσεις και τις μεταρρυθμίσεις
Μάιος/Ιούνιος T-1	Εκ των προτέρων αξιολόγηση του μεσοπρόθεσμου σχεδίου από Επιτροπή/Συμβούλιο: Μετά την αξιολόγηση της επάρκειάς του, το Συμβούλιο εγκρίνει το σχέδιο ή ζητεί την εκ νέου υποβολή

II. Ετήσια εφαρμογή/παρακολούθηση

Φθινόπωρο T-1*	Αξιολόγηση ABX για T (έναντι δημοσιονομικού μεσοπρόθεσμου σχεδίου)
Άνοιξη T+1**	Εκ των υστέρων αξιολόγηση δημοσιονομικών αποτελεσμάτων για T

Σημείωση: Τα χρονοδιαγράμματα για την υποβολή νέων σχεδίων (μετά την αρχική έναρξη του αναθεωρημένου ΣΣΑ) ενδέχεται να αποκλίνουν ανάλογα με τους πολιτικούς κύκλους των κρατών μελών.

* Το φθινόπωρο T θα πραγματοποιείται εκ των προτέρων αξιολόγηση του σχεδίου δημοσιονομικού προγράμματος (στο εξής: ΣΔΠ) για το έτος T+1.

* * Την άνοιξη T δεν μπορεί ακόμη να υπάρξει πλήρης εκ των υστέρων αξιολόγηση των δημοσιονομικών αποτελεσμάτων, καθώς το έτος T σηματοδοτεί την έναρξη της εφαρμογής του σχεδίου.

Παράρτημα 2 — Αποτελέσματα της δημόσιας συζήτησης⁽¹⁷⁾

Μετά την επανέναρξη της επανεξέτασης της οικονομικής διακυβέρνησης τον Οκτώβριο του 2021⁽¹⁸⁾, τα ενδιαφερόμενα μέρη συνέβαλαν στη συζήτηση μέσω διαδικτυακής δημόσιας έρευνας. Τα ενδιαφερόμενα μέρη απάντησαν σε έντεκα ανοικτά ερωτήματα σχετικά με διάφορες πτυχές της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ. Η έρευνα έλαβε 225 έγκυρες απαντήσεις από συμμετέχοντες σε 25 χώρες. Η Επιτροπή συνόψισε τα κυριότερα συμπεράσματά της σε έκθεση που δημοσιεύθηκε τον Μάρτιο του 2022⁽¹⁹⁾. Τα χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων στην έρευνα δεν αντικατόπτριζαν τα χαρακτηριστικά του πληθυσμού της ΕΕ και συνεπώς οι απαντήσεις δεν μπορούν να ερμηνευθούν ως αντιπροσωπευτικές της επικρατούσας άποψης όλων των πολιτών της ΕΕ και των ενδιαφερόμενων μερών. Ωστόσο, η ποικιλία και το βάθος των απαντήσεων παρέχουν πολύτιμες πληροφορίες. Πολλοί συμμετέχοντες εξέφρασαν την άποψη ότι το πλαίσιο διακυβέρνησης θα πρέπει να καταστεί πιο φιλικό προς την ανάπτυξη, να λαμβάνει περισσότερο υπόψη τα κοινωνικά ζητήματα και θα πρέπει να στηρίζει τις προτεραιότητες πολιτικής για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση. Οι περισσότεροι συμμετέχοντες αναγνώρισαν ότι είναι αναγκαίο το δημοσιονομικό πλαίσιο να στηρίζει την ανθεκτικότητα των οικονομιών της ΕΕ έναντι κλυδωνισμών και ότι η βιωσιμότητα του χρέους θα πρέπει να παραμείνει κεντρικός στόχος των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ, ενώ η πορεία προσαρμογής προς τη μείωση του δημόσιου χρέους θα πρέπει να είναι ρεαλιστική και σταδιακή. Πολλοί από όσους απάντησαν τόνισαν την ανάγκη να δοθούν κίνητρα για επενδύσεις ως απαραίτητο χαρακτηριστικό του πλαισίου οικονομικής διακυβέρνησης. Οι πράσινες επενδύσεις προσδιορίστηκαν ως άξιες ιδιαίτερης προσοχής λόγω των παγκόσμιων κλιματικών και περιβαλλοντικών προκλήσεων, ενώ κάποιοι συμμετέχοντες τάχθηκαν κατά της προτιμησιακής μεταχείρισης των επενδυτικών δαπανών στο πλαίσιο της δημοσιονομικής εποπτείας. Οι συμμετέχοντες ζήτησαν επίσης απλούστευση, διαφάνεια και ισχυρότερη ανάληψη ευθύνης σε εθνικό επίπεδο. Πολλοί συμμετέχοντες θεώρησαν ότι ο ΜΑΑ αποτελεί καλή πηγή έμπνευσης για το πλαίσιο διακυβέρνησης, όσον αφορά την ανάληψη ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και την προώθηση μεταρρυθμίσεων μέσω θετικών κινήτρων. Αρκετοί συμμετέχοντες υποστηρίζουν την ενίσχυση της συμμόρφωσης και της επιβολής του πλαισίου εποπτείας. Αρκετοί συμμετέχοντες ζήτησαν περαιτέρω συνέργειες μεταξύ του ΣΣΑ και της

⁽¹⁷⁾ Άλλα θεσμικά όργανα της ΕΕ έχουν συμβάλει επωφελώς στη δημόσια συζήτηση σχετικά με το πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης. Για παράδειγμα, ανταποκρινόμενο σε ειδικό αίτημα του πρώην προέδρου της Επιτροπής Jean-Claude Juncker, το Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Συμβούλιο δημοσίευσε τον Σεπτέμβριο του 2019 την «Αξιολόγηση των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ με έμφαση στη νομοθεσία του εξάπτυχου και του δίπτυχου». Στις 8 Ιουλίου 2021, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο (με εισηγήτρια την ευρωβουλευτή Margarida Marques) ενέκρινε ψήφισμα «σχετικά με την επανεξέταση του μακροοικονομικού νομοθετικού πλαισίου με σκοπό τον ενισχυμένο αντίκτυπο στην πραγματική οικονομία της Ευρώπης και την αυξημένη διαφάνεια στη διαδικασία λήψης αποφάσεων και τη δημοκρατική λογοδοσία». Τόσο η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή όσο και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή των Περιφερειών δημοσίευσαν γνωμοδοτήσεις σχετικά με την επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης, τον Δεκέμβριο του 2020 και τον Φεβρουάριο του 2021 αντίστοιχα.

⁽¹⁸⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2021), «Η οικονομία της ΕΕ μετά την COVID-19: επιπτώσεις για την οικονομική διακυβέρνηση» [COM(2021) 662 final της 19ης Οκτωβρίου 2021].

⁽¹⁹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), «Economic Governance Review – Summary report of the public consultation», (Επανεξέταση της οικονομικής διακυβέρνησης — Συνοπτική έκθεση της δημόσιας διαβούλευσης) [SWD (2022) 104 final της 28ης Μαρτίου 2022].

ΔΜΑ, κάτι που θα μπορούσε να συμβάλει στη βελτίωση του φιλικού προς την ανάπτυξη χαρακτήρα των δημόσιων οικονομικών και στην ταυτόχρονη επίτευξη διαφόρων στόχων πολιτικής.

Αρκετοί συνεισφέροντες στη δημόσια συζήτηση ζήτησαν μόνιμη κεντρική δημοσιονομική ικανότητα ⁽²⁰⁾. Ένα τέτοιο εργαλείο θα μπορούσε να αντιμετωπίσει πιο μακροπρόθεσμες προκλήσεις μέσω της παροχής κοινών δημόσιων αγαθών που τονώνουν τη βιώσιμη ανάπτυξη και συμβάλλουν στην αναχαίτιση του πληθωρισμού και/ή στη βελτίωση της μακροοικονομικής σταθεροποίησης. Η έκθεση των πέντε Προέδρων το 2015 προσδιόρισε σταθερές κατευθυντήριες αρχές για τον σχεδιασμό της, που προβλέπουν ιδίως ότι αυτή η ικανότητα δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε μόνιμες μεταφορές μεταξύ χωρών, θα πρέπει να διατηρήσει τα κίνητρα για υγιή δημοσιονομική πολιτική σε εθνικό επίπεδο και θα πρέπει να αναπτυχθεί στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όπως προτάθηκε στη δημόσια συζήτηση, μια κεντρική δημοσιονομική ικανότητα για την ΕΕ ή τη ζώνη του ευρώ θα μπορούσε να λάβει υπόψη τα παραδείγματα επιτυχιών των τελευταίων ετών (δηλαδή το Ευρωπαϊκό Ταμείο Στρατηγικών Επενδύσεων, το SURE και τον MAA).

Η συζήτηση περιλάμβανε επίσης μια σειρά θεματικών συζητήσεων με τα κράτη μέλη στην Οικονομική και Δημοσιονομική Επιτροπή και στην Επιτροπή Οικονομικής Πολιτικής. Οι εν λόγω συζητήσεις επικεντρώθηκαν στη βιωσιμότητα του δημόσιου χρέους, στην ανάγκη προώθησης των επενδύσεων, στον φιλοκυκλικό χαρακτήρα της δημοσιονομικής πολιτικής, στην επιβολή και τη διακυβέρνηση των δημοσιονομικών κανόνων της ΕΕ, στην αλληλεπίδραση μεταξύ ενωσιακού και εθνικού δημοσιονομικού πλαισίου, στη συνάφεια και την αποτελεσματικότητα της ΔΜΑ και στην ανάγκη να διατηρηθεί επικεντρωμένη στις μακροοικονομικές προκλήσεις, καθώς και στα διδάγματα που πρέπει να αντληθούν από τον MAA. Συζητήθηκαν επίσης οι πιθανές μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία για την ανθεκτικότητα και την ασφάλεια. Η διάσταση της ζώνης του ευρώ στην οικονομική διακυβέρνηση, και ειδικότερα η ΔΜΑ, συζητήθηκε στην ομάδα εργασίας της Ευρωομάδας.

Οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν στον προσδιορισμό των βασικών ζητημάτων που πρέπει να αντιμετωπιστούν σε ένα μεταρρυθμισμένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης. Προέκυψαν ορισμένα στοιχεία συναίνεσης, ιδίως κατά τις συζητήσεις με τα κράτη μέλη. Ορισμένα από αυτά, ιδίως εκείνα που αφορούν το δημοσιονομικό πλαίσιο, έχουν ήδη περιγραφεί στην ανακοίνωση της Επιτροπής της 2ας Μαρτίου 2022 ⁽²¹⁾. Πρόκειται για τα εξής:

- **Η διασφάλιση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους και η προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης μέσω επενδύσεων και μεταρρυθμίσεων αποτελούν τις δύο**

⁽²⁰⁾ Ευρωπαϊκό Δημοσιονομικό Συμβούλιο 2020· Ειδικό έγγραφο 273 της ΕΚΤ, Σεπτέμβριος 2021· Οικονομικές έρευνες του ΟΟΣΑ για τη ζώνη του ευρώ, Σεπτέμβριος 2021· Υπηρεσιακό έγγραφο του ΔΝΤ αριθ. 2022/014, Σεπτέμβριος 2022.

⁽²¹⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), «[Κατευθύνσεις δημοσιονομικής πολιτικής για το 2023](#)» [COM(2022) 85 final της 2ας Μαρτίου 2022].

πλευρές του ίδιου νομίσματος και το κλειδί για την επιτυχία του δημοσιονομικού πλαισίου της ΕΕ.

- **Η μεγαλύτερη έμφαση στη μεσοπρόθεσμη προσέγγιση** της δημοσιονομικής εποπτείας της ΕΕ φαίνεται να αποτελεί πολλά υποσχόμενη οδό.
- **Πληροφορίες μπορούν να αντληθούν από τον σχεδιασμό, τη διακυβέρνηση και τη λειτουργία του ΜΑΑ.**
- **Η απλούστευση, η ενισχυμένη ανάληψη ευθύνης σε εθνικό επίπεδο και η καλύτερη επιβολή της νομοθεσίας** αποτελούν βασικούς στόχους.

Οι συζητήσεις ανέδειξαν επίσης βασικά ζητήματα που θα μπορούσαν να αντιμετωπιστούν σε ένα μεταρρυθμισμένο πλαίσιο οικονομικής διακυβέρνησης όσον αφορά τη ΔΜΑ:

- **Η αύξηση της αποτελεσματικότητας της ΔΜΑ θα πρέπει να αποτελεί βασική προτεραιότητα.** Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την αύξηση της εστίασης στον βασικό της στόχο, ο οποίος είναι να αποτραπεί η μετατροπή των κινδύνων για τη μακροοικονομική σταθερότητα σε ανισορροπίες και να ενισχυθεί η δράση πολιτικής, με συνεκτίμηση της λειτουργίας της ΕΕ και της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της. Μια σαφέστερη εστίαση θα διευκόλυνε την επικοινωνία όσον αφορά τον εντοπισμό μακροοικονομικών ανισορροπιών και την αναγκαία πολιτική απόκριση, και θα προέβαλλε καλύτερα τη διαδικασία.
- **Οι πρόσφατες κρίσεις και το αυξημένο επίπεδο αβεβαιότητας αναδεικνύουν την ανάγκη να ενισχυθεί η ικανότητα της ΔΜΑ να εντοπίζει αναδυόμενους κινδύνους.** Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με τη χρήση μιας πιο μακρόπνοης προσέγγισης που θα είναι σε θέση να ενεργοποιήσει εγκαίρως την πολιτική απόκριση.
- **Η διασφάλιση της ανάληψης ευθύνης έχει ζωτική σημασία για να καλύψει περισσότερο έδαφος η ΔΜΑ.** Αυτό απαιτεί ενισχυμένο διάλογο με τα κράτη μέλη, ο οποίος μπορεί να βασιστεί στην εμπειρία από τον ΜΑΑ. Η ενίσχυση της λειτουργίας της ΔΥΑ θα στηρίξει επίσης τη διευρυμένη επίδραση.

Παράλληλα, στη Διάσκεψη για το Μέλλον της Ευρώπης εξετάστηκαν και τρόποι οικοδόμησης μιας ισχυρότερης οικονομίας, κοινωνικής δικαιοσύνης και θέσεων εργασίας στην ΕΕ ⁽²²⁾. Προτάθηκε στην ΕΕ να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα και την ανθεκτικότητά της και να προωθήσει προσανατολισμένες στο μέλλον επενδύσεις που θα εστιάζουν στην πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση με ισχυρή κοινωνική διάσταση και διάσταση της ισότητας των φύλων, λαμβάνοντας επίσης υπόψη τα παραδείγματα των μέσων Next Generation EU και SURE. Σύμφωνα με τη Διάσκεψη, η ΕΕ πρέπει να λάβει υπόψη τον κοινωνικό και οικονομικό αντίκτυπο του πολέμου που διεξάγεται κατά της Ουκρανίας και τη σύνδεση της οικονομικής διακυβέρνησης της ΕΕ με το νέο γεωπολιτικό πλαίσιο.

⁽²²⁾ Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2022), «[Διάσκεψη για το μέλλον της Ευρώπης](#)» [COM(2022) 404 final της 17ης Ιουνίου 2022].